БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 227 (16.613). | 28 сентябрь 1976 йил, сешанба | Баҳоси 2 тийин.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ПАХТАСИ 2.000.000 ТОННАДАН ОШДИ

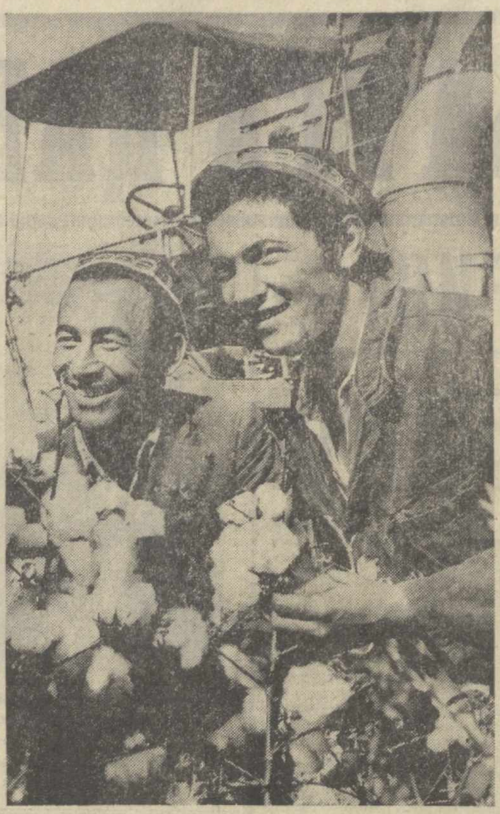

Фарғона районидаги Ҳамза номли колхоз деҳқонлари етиштирилган «оқ олтин» ҳосилининг 80 процентини машиналарда териб олишмоқчи. Шу кунларда барча «зангори кема»лар юқори унум билан ишлатиляпти. Хирмонга барака киритиляпти. Суратда: колхознинг пахта хирмонига мавсумда 300 тоннадан дур тўкишга қарор қилган пешқадам механизаторлар Исмоил Ҳолдоров ва Одилжон Султонов.

М. Орипов фотоси.

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида кўпмингкилограммчилик ҳаракати янада қизитилмоқда. Илғор теримчилар ўртасида бошланган социалистик мусобақада Гулнора Шарипова пешқадамлик қиляпти. Ҳар куни у колхоз хирмонига 150 килограммдан ошириб пахта тўкмоқда. Суратда: Г. Шарипова.

И. Глауберзон фотоси.

НАМАНГАНДА БИРИНЧИ

КПСС XXV съезди ва Узбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган ҳамда пахтачилик агротехникасини тинмай такомиллаштириб бораётган Уйчи районидаги «Гулистон» совхозининг пахтакорлари катта зафар қучдилар. Наманган областида биринчи бўлиб ғалаба маррасига етиб келдилар. Пахта тайёрлаш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг тўнғич йили учун белгиланган план шараф билан бажарилди. Мавжуд 700 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 22 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди.

Терим агрегатлари пахтакорлар оғирини енгил, узоғини яқин қилди. Улар ёрдами билан кунига 6,5—7 процент миқдорида пахта тайёрлашга эришилди. Умуман ҳозиргача «зангори кема»лар бункеридан тўкилган пахта ялпи ҳосилга нисбатан 80 процентдан ошиб кетди. Мавсумда 200—250 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган Неъматжон Ғаниев, Ортиқбой Содиқов, Абдували Эрматов ўртоқлар ўз ҳамкасблари ўртасида энг кўп пахта теришга эришдилар.

Ҳали далада ҳосил кўп. Уз имкониятларини ҳисобга олган совхоз коллективи ҳосилдорликни гектар бошига 35 центнерданга етказиш мажбуриятини олишди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ
«Совет Узбекистони» мухбири.

ИККИ ҚИТЪА КЕЛАЖАГИ

Бугун Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчиларининг халқаро Биринчи учрашуви очилади. Республикамиз маданий ҳаёти тарихига зарҳал ҳарфлар билан битилиб қоладиган бу анжуман ана шу икки улуғ қитъа умумий адабий ҳаракатчилигининг тараққиётида янги, ёрқин саҳифа очади.

Осиё ва Африка мамлакатлари адабий ҳаракати шонли тарихининг асослари 1956 йилда Бандунгда, шундан кейин Деҳлида Ҳиндистон адибларининг ташаббуси билан уюштирилган конференцияда шаклланган эди. 1958 йилда Тошкентда ўтказилган конференция Осиё ва Африка ёзувчиларининг кенг Ассамблеяси тусини олиб, унда икки қитъадаги 37 мамлакатдан 200 дан ошиқ ёзувчи, шунингдек Европа ва Америка қитъаларидан 20 дан кўпроқ меҳмон ташриф буюрган эди. Тошкент конференцияси Осиё ва Африка қитъаларида тарқоқ ҳолда яшаб, ижод қилаётган ёзувчиларнинг катта армиясини умумий, олижаноб мақсадлар учун кураш сафига бирлаштирди. Машҳур «Тошкент руҳи» ер юзидаги ёзувчилар бирдамлигининг принципларини белгилаб берди. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Қоҳирада, Байрутда, Деҳлида ва, ниҳоят, 1973 йилда Олмаота шаҳрида бўлиб ўтган навбатдаги конференциялари бу икки улуғ қитъа адибларининг ўзаро дўстлиги, маънавий биродарлигини янги довонларга кўтарди.

Бугун Тошкентда иш бошлаётган Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчиларининг Биринчи учрашуви ана шу икки улуғ қитъа адабиёти навқирон авлодининг, адабий ветеранлар изидан бориб, ижодий изланишлари ва ижтимоий фаолиятларини ўз халқларининг тақдири, уларнинг озодлик, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт учун кураши билан чамбарчас боғлаган янги авлоднинг форумидир.

Бу авлод Осиё ва Африка қитъаларида улуғвор сиёсий-тарихий ўзгаришлар юз берган бир даврда вояга етди. Улар Вьетнам халқининг тарихий ғалабаси бутун Осиёда антиимпериалистик курашнинг янги босқичини бошлаб берган, бу қитъада Лаос Халқ Демократик Республикаси эълон қилинган ва у капитализм босқичини четлаб ўтиб, социализм йўлига кираётган, Осиёдаги улуғ мамлакат — Ҳиндистонда чуқур прогрессив ўзгаришлар бошланиб, янгича социал-иқтисодий программага амал қилинаётган давр авлодидир. Улар Африка қитъасидаги Конго Халқ Республикасида, Гвинеяда, Танзанияда ва бошқа давлатларда социалистик йўналиш тарқиб топиб, ривож топаётган, собиқ Португалия колониялари — Гвинея-Бисауда, Мозамбикда ва Анголада прогрессив ўзгаришлар бошланган, Эфиопияда абсолют монархия инқирозга юз тутиб, у ерда тузилган янги ҳукумат жиддий реформаларга аҳд қилган даврнинг фарзандларидир. Бундай ўзгаришлар таъсирида Осиё ва Африкадаги ёш ёзувчиларнинг ижодий ва инсоний қиёфасида ҳам туб ўзгаришлар юз берди. Маҳоратга талабчанлик ва революцион эҳтироснинг, истеъдод ва виждоннинг, ижодий изланиш ва актив гражданликнинг узвий бирлиги шу қитъалардаги ҳозирги кун ёш ёзувчилари типининг муштарак хусусиятларидир.

Улар ижоддаги субъективизм— ўз қобиғига ўралашиб қолишни кескин рад этиб, ўз халқлари ҳаётидаги социал қарама-қаршиликлар, ўткир конфликтларни адабиётга кенг олиб кирмоқдалар. Агар адабий ветеранлар ижодида антиколониал мавзу етакчи ўрин тутган бўлса, бугунги ёш ёзувчилар ижодининг пафоси янада активлашди, улар асарларида озодлик, миллий мустақиллик учун қўлга қурол олиб курашиш масаласини қўймоқдалар, ирқчиликнинг тубан тушунчаларига қарши кескин исён кўтармоқдалар. Уларнинг ижодига хос яна бир муҳим ҳислат шунда кўринадики, ёш ёзувчилар икки қитъа халқларининг ёрқин истиқболига чуқур ишонч ҳис-туйғулари билан қарамоқдалар.

Осиё ва Африка ёш ёзувчилари ўз мамлакатларида халқ ҳаёти билан ҳамнафас янги, миллий демократик маданият яратиш учун социализм дунёсидаги маданий қурилиш тажрибаларини синчковлик билан ўрганиш зарурлигини тобора чуқурроқ ҳис қилмоқдалар. Шу сабабли улар Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлардаги олий ва махсус адабий ўқув юртларига келиб таълим олмоқда.

Осиё ва Африка мамлакатлари адабиётларига социалистик маданиятнинг ҳаётбахш таъсири яна шунда кўринадики, бу қитъалар ёш ёзувчиларининг асарларида янги, актив инсон образи — халқ бахт-саодати учун курашаётган кишилар образи борган сари кўпаймоқда. Ёшлар меҳнатлари билан ҳаётнинг неъматларини яратаётган кишилар орасидан—деҳқонлар ва шаҳар меҳнаткашлари, халққа содиқ бўлган зиёлилар орасидан ўз қаҳрамонларини изламоқда.

Халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби, жаҳонда тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун толмас курашчи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг V конференцияси қатнашчиларига йўллаган табрик хатида шундай деган эди: «Совет кишилари миллий-озодлик курашини ҳаққоний ва ёрқин акс эттираётган, ёш миллий давлатларда янги ҳаёт қуришда актив қатнашаётган Африка ва Осиё прогрессив ёзувчиларининг ижоди ва ижтимоий фаолиятига ғоят қизиқиб қарамоқдалар. Шу мамлакатларнинг ёзувчилари энг яхши халқ анъаналарини камол топтира бориб, инсон ақл-идрокига, социал тараққиёт, эркин ривожланиш ва миллий уйғониш, чинакам яхши қўшничилик, маданиятларини ўзаро бойитиш йўлидан бораётган халқларнинг битмас-туганмас ижодий имкониятларига ишонч билан тўлиб-тошган бадиий асарлар яратяптилар».

Худди шундай. Бу қитъаларда адабиёт ривож топяпти. Шу сабабки, Осиё ва Африка мамлакатларидаги кўпгина ёзувчиларнинг асарлари ер шарининг бошқа қитъаларида, жумладан кўпмиллатли совет халқлари тилларига ҳам таржима қилиниб, катта нусхаларда нашр этилмоқда. Биргина Ўзбекистоннинг ўзида сўнгги йилларда ана шу икки қитъа адибларининг юздан ортиқ номдаги асарлари таржима қилинди ва таржима қилинмоқда. Совет кишилари Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчилари ижодини ҳам астойдил қизиқиш билан кузатиб бормоқдалар.

Бу галги Тошкент адабий форуми «Ёш ёзувчининг миллий-маданий қурилишдаги ўрни» деган ғоят актуал мавзуга бағишланади. Унда ривожланаётган мамлакатларнинг адабиётлари олдида турган муҳим вазифалар, бадиий ижодда замонавийлик, адабиётнинг фан-техника революцияси давридаги бурчи каби масалалар муҳокама қилинади.

Шак-шубҳа йўқки, Тошкент учрашуви Осиё ва Африка қитъалари адабиётининг келажаги бўлган ёш ёзувчилар авлодининг ижодий ва ижтимоий фаолиятларига ҳаётбахш таъсир кўрсатади, уларнинг камолотида бебаҳо аҳамият касб этади.

ҲАММА ҲОСИЛНИ ЎЗ КУЧИМИЗ БИЛАН ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛАМИЗ

МАШИНАЛАР ҚУДРАТИГА ТАЯНИБ

Ҳосилнинг ҳаммасини ёрдамчиларсиз ўз кучимиз билан йиғиб-териб оламиз, 2 октябрда давлатга пахта топшириш йиллик планини бажарамиз. Барча терим машиналари, техника воситаларини ишга солиб, социалистик мажбуриятимизни 15 октябргача бажаришга қарор қилдик.

Районимиз меҳнаткашлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини амалга ошира бориб, бу йил 24,3 минг тонна пахта тайёрлашга қарор қилдилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежневнинг Қозоғистон партия-хўжалик активи йиғилишидаги ёрқин ва сермазмун нутқига жавобан ялпи пахтани 34 минг тоннага етказиш ҳақида оширилган мажбурият олдилар.

Районимиз бўйича гектаридан олинадиган ҳосилни ўтган йилдагига нисбатан 4 центнер ошириб, 42,5 центнерга етказамиз. Ҳосилнинг деярли ҳаммасини биринчи сортларга сотамиз. Иқтисодий самарадорликни кескин кўтарамиз.

Йил бошидан буён пахтачиликда машиналарнинг бунёдкорлик қудратига таяниб иш кўрмоқдамиз. Чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ишларнинг ҳаммасини техника зиммасига ортганмиз. Шунинг учун ҳам ишимиз юришиб, агротехника тадбирларини ўз вақтида амалга ошириб келмоқдамиз. Теримни комплекс механизациялаш доимо диққат марказимизда бўлиб келди, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. 1976 йилда тайёрланадиган ялпи пахтанинг 90 процентини машниаларда териб олишга қарор қилганмиз,

Бу йилги дастлабки ютуғимиз шу бўлдики, дефолиацияни энг қулай агротехника муддатида — 29 августда бошлаб, бир ҳафтада сифатли тугалладик, ҳамма майдонларда ғўзаларнинг баргини бир вақтда тўкилишини таъминладик. Орадан қисқа вақт ўтгач, терим машиналарини оммавий равишда ишга туширдик. Механик-ҳайдовчиларга кунлик, беш кунлик топшириқ — графиклар бериб, унинг ижросини мунтазам текшириб бормоқдамиз.

Иккинчи ютуғимиз шу бўлдики, кўсакларнинг 65-70 проценти очилгач, машиналар ишга туширилди. Натижада биринчи теримдаёқ ялпи ҳосилнинг 75-80 проценти териб олинди. Шундай қилиб, биринчи терим ҳисобига районимиз бўйича йиллик пахта тайёрлаш плани 70 процент бажарилди

Энди иккинчи теримга зўр бермоқдамиз. Шу кунларда далаларимизда 210 та терим машинаси сменалаб ишлатилмоқда, ҳар бир машинанинг кунлик иш унуми ўртача 13-14 тоннадан тушмоқда. Илғор механик-ҳайдовчиларимиз кунига бункерлардан 18-20 тоннадан, ҳатто ундан ошириб пахта тўкмоқдалар. Иккинчи теримда қолган ҳосилнинг ҳаммасини машиналарда териб оламиз. Иккинчи теримни ҳам узоғи билан бир ҳафта-ўн кун ичида тугаллаш ниятидамиз. Шундай қилиб, ёрдамчиларсиз икки теримда планни бажарамиз. Социалистик мажбуриятимизни эса 15 октябргача шараф билан адо этамиз.

Биз бу йил пахта теримига студентлар, ўқувчилар, шаҳарлик ёрдамчиларни сафарбар этмаймиз, ҳамма ҳосилни, яна такрор айтамизки, машиналар ва бошқа техника воситаларига маҳкам таянган ҳолда, тезда, сифатли қилиб саранжом-саришталаб оламиз. Район партия ташкилотлари, халқимизнинг азму қарори шундай.

Шу кунларда районимиздаги барча хўжаликларда терим суръатига қанот бахш этилмоқда. «Ленинский путь», «Правда», «Политотдел», Свердлов номли колхозларимиз кунига йиллик планнинг 11-12 процентига етказиб пахта тайёрламоқда, айрим кунларда кўрсаткич бундан ҳам юқори бўлмоқда. Энг муҳими — миқдор ортиши билан бир қаторда сифат ҳам кўтарилмоқда.

Биз бутун куч — техника воситаларини йиғим-теримни қора совуқ тушиб, ёғингарчиликлар бошлангунча тўла тугаллашни бош вазифа қилиб қўйдик. Шу мақсадда тўкилган пахтани терадиган, кўсак узадиган, кўрак чувийдиган агрегатларни ҳам сифатли ремонтдан чиқариб, мавсумга шайлаб қўйганмиз. Уларнинг ҳаммасини икки сменада ишлатамиз.

Пахта нобудгарчилигига қарши қаттиқ кураш олиб борилмоқда. Йўллар, хирмон жойлар ва бошқа ерларга тўкилган пахта дарҳол териб олинаётир, пахтазорларни чорва моллари пайхон қилишига асло йўл қўйилмаётир, ёнғинга қарши постлар ташкил қилинган. Нон ҳам нон, ноннинг ушоғи ҳам нон деганларидек, пахта ҳам пахта, унинг бир чаноғи ҳам пахта эканини яхши биламиз, бир мисқол пахтанинг нобуд бўлишига йўл қўймаймиз.

Пахта теримида долзарб кунларни бошдан кечирмоқдамиз. Кун тобора қисқариб боряпти. Лекин далаларда териб олинмаган пахта кўп, планлар ва социалистик мажбуриятларни тезроқ бажариш масъулияти ҳам халқимиздан бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлашни, техника воситаларини шу мақсад йўлига тўла сафарбар қилишни тақозо этади. Коммунистлар ва комсомоллар, маҳаллий Советлар депутатларининг авангардлик роли шу кунларда айниқса яққол намоён бўлиши керак.

Районимиз меҳнаткашлари тез кунларда пахта тайёрлаш йиллик планини бажарадилар, октябрь ойининг биринчи ўн кунлигида эса социалистик мажбурият бажарилгани ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекадилар, айни кезда келгуси йил мўл пахта ҳосили билан боғлиқ бўлган кузги ишларни кучайтириб юборадилар.

Мажид ҚОДИРОВ,
Тошкент область Юқори Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари.

ГЕРМАНИЯ БИРЛАШГАН СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ УРТОҚ ЭРИХ ХОНЕККЕРГА

Азиз ўртоқ Эрих Хонеккер!

Самимий табригингиз учун КПСС Марказий Комитети номидан, «Союз-22» космик кемасини тайёрлаш ва учишини амалга оширишда қатнашган олимлар, космонавтлар, инженерлар ва ишчилар номидан ва шахсан ўз номимдан самимий миннатдорчилик билдираман.

Совет Иттифоқи билан ГДР олимлари, инженерлари ҳамда ишчилари тайёрлаган ва совет космонавтлари амалга оширган шу космик эксперимент космик фазони тинчлик мақсадларида, СССР билан ГДР, бутун социалистик ҳамдўстлик экономикаси ва илм-фани манфаатлари йўлида тадқиқ этиш ва ундан фойдаланиш соҳасида мамлакатларимизнинг қалин ҳамкорлигидан далолат беради. Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган ва 1975 йилнинг 7 октябрида имзоланган шартнома муваффақиятли амалга оширилаётганлигининг янги бир мисолидир.

«Союз-22» космик кемаси учун кўп зонали фотоаппарат ишлаб чиқиш ва уни тайёрлашда қатнашган Германия Демократик Республикасининг ҳамма олимлари, конструкторлари, инженерлари, техниклари ва ишчиларига қизғин қутловларим ва энг яхши истакларимни топширгайсиз.

Л. БРЕЖНЕВ,
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республикамиз областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 27 сентябрга бўлган
МАЪЛУМОТ
(Умумий планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — шу жумладан машинада; тўртинчи устун — мавсум бошидан буён терилган пахта; бешинчи устун — шу жумладан машинада.

Тошкент	5,10	6,01	59,56	66,03
Андижон	3,73	5,61	53,79	40,37
Сурхондарё	3,40	5,06	43,17	37,00
Фарғона	2,10	2,11	42,67	8,41
Бухоро	2,42	2,79	42,41	23,35
Қашқадарё	2,79	3,33	39,78	24,77
Наманган	3,45	4,91	37,26	30,79
ҚҚАССР	2,92	2,59	32,46	15,21
Хоразм	2,48	2, 2	27,54	11,50
Жиззах	3,31	3,95	22,26	19,01
Самарқанд	1,86	1,29	16,79	4,55
Сирдарё	2,45	3,11	10,45	9,64
Республика бўйича:	2,96	3,59	37,00	24,72
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Наманган	1,44	—	35,40	—
Сурхондарё	1,79	—	25,88	—
Қашқадарё	1,78	—	23,09	—
Бухоро	1,12	—	18,51	—
Республика бўйича:	1,74	—	24,82	—

ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

ЛЕНИНСК, 27 сентябрь. (ЎзТАГ). Андижон областидаги «Правда Востока» колхози пахта тайёрлаш йиллик планини бажарганлиги тўғрисида областда биринчи бўлиб рапорт берди. Мавсум бошидан буён давлатга 7760 тонна ёки ўтган йилдагидан минг тонна кўп «оқ олтин» топширилди. 2195 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан кўпроқ пахта териб олинди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қобул Мирзаев бошлиқ бригада коллективи хўжаликда юксак кўрсаткичларга эришди. Бу коллектив гектар бошига 50 центнердан ҳосил олди.

Колхозда пахта тайёрлаш давом этмоқда. Хўжалик меҳнатчилари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида ҳар гектар ердан 45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш ва планга қўшимча равишда қарийб икки минг тонна пахта топшириш юзасидан зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар.

РАЙОН МЕҲНАТЧИЛАРИ ҒАЛАБАСИ

КАЛИНИН («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири). Район меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Қозоғистон партия-хўжалик активи кенгашида сўзлаган ёрқин нутқидан илҳомланиб, улкан ғалабаларни қўлга киритдилар. Улар эл дастурхонига 71.700 тонна сабзавот етказиб беришди. Бу халқ хўжалиги планида кўзда тутилганидан 10 минг тонна кўпдир. Халқ хўжалик плани бўйича район меҳнаткашлари 6600 тонна картошка етказиб беришлари керак эди. Улар бу маррани 6651 тонна қилиб бажардилар. Пландаги 2900 тонна ўрнига 3000 тонна полиз маҳсулотлари, пландаги 580 тонна ўрнига 1060 тонна дон топширилди. Топширилган доннинг 590 тоннаси маккажўхоризорлардан йиғиб-териб олинди.

Калинин районининг колхоз ва совхозлари Тошкент шаҳри ҳамда бошқа саноат районлари аҳолисига бу йил 8800 тонна мева жўнатди. Бу борадаги план 238 процент қилиб адо этилди. 33.500 тонна узум топширилиб, халқ хўжалиги плани муваффақиятли адо этилди.

Район чорвадорлари ҳам кўзга кўринарли ютуқларни қўлга киритдилар. Сут топшириш бўйича ўтган 8 ойлик план 106 процентга, гўшт тайёрлаш эса 139 процентга бажарилди. Ҳар бир бош сигирдан 2316 килограммдан сут соғиб олинди. Гўштга топширилган қорамолнинг ўртача тирик вазни 445 килограммга етди. Тухум тайёрлаш, жун етказиб бериш соҳаларида ҳам бирмунча ютуқлар қўлга киритилди.

Район меҳнаткашлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. Аввалда қабул қилинган социалистик мажбуриятга қўшимча равишда яна 9.000 тонна сабзавот, 7500 тонна картошка, 3500 тонна полиз маҳсулотлари, 9500 тонна мева, 4000 тонна узум етказиб берадилар.

ТОШКЕНТ ДЎСТЛАРНИ КУТИБ ОЛМОҚДА

Осиё ва Африка ёш ёзувчиларининг Тошкентда бўладиган учрашуви очилиши арафасида Ўзбекистон Ёзувчилар союзида биринчи матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Журналистлар учрашув программаси, тадбирларни амалга ошириш тартиби билан таништирилди. Совет делегациясининг раҳбари, СССР Ёзувчилар союзи правлниесининг секретари шоир Роберт Рождественский матбуот конференциясида сўзга чиқди.

Тошкент аэропорти 27 сентябрь куни байрамлардагидек безатилган эди. Ёрқин ранг-баранг байроқлар, гулдасталар кўзга ташланади, чеҳраларда табассум, қўл олиб кўришишлар... Ўзбекистон пойтахти Африка — Осиё ёзувчилари ҳаракатининг шонли анъаналарини давом эттириш, бирлик ва дўстликнинг буюк китобида янги саҳифа очиш мақсадида бу ерга келган Осиё ва Африка мамлакатларининг ёш ёзувчиларини қизғин кутиб олди. (ЎзТАГ).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ДАМАШҚ**

Дамашқ радиосининг хабар қилишича, Сурия Араб Республикасининг президенти Ҳ. Асад Исроил чегарасида жойлашган қўшинлар ҳузурида нутқ сўзлади. Президент, жумладан, деди: Сурия Миср билан Исроилнинг Синайга доир 1975 йилги битимига ҳамон қарши чиқмоқда ҳамда фаластинликларга, сурияликларга ва умуман араб миллатига қарши қаратилган ҳамма фитналарга қарши курашмоқда.

Ҳ. Асад Ливандаги аҳволга тўхталиб бундай деди: биз бу мамлакатда тинчлик ва тартиб ўрнатиш мақсадида, шунингдек бизнинг халқимизга ва араб миллатига қарши фитналарни барбод қилиш учун Ливанга қўшин киритган эдик. Бахтга қарши, Фаластиннинг баъзи раҳбарлари қопқонга тушиб қолдилар, аммо биз мақсадларимизнинг мусаффолиги ва одиллигига ишонган ҳолда нормал аҳволни қайта тиклаймиз.

● **БАЙРУТ**

Ливан миллий ватанпарвар кучлари мамлакатда ўт очишни тўхтатишга интилаётганликларини айтмоқдалар. Миллий ватанпарвар кучлар раҳбарларининг бу ерда ўтказилган кенгашида уруш ҳаракатларини тўхтатишнинг конкрет плани ишлаб чиқилди. Бундан кузатилган мақсад — янги президент И. Саркиснинг можарони бартараф этиш ишидаги ғайрат-ҳаракатларини енгиллаштиришдан иборат.

● **ТОКИО**

Япония бош министри Т. Мики телевидение орқали гапириб, мен истеъфога чиқмоқчи эмасман ва парламентнинг қуйи палатасига ўтказиладиган сайлов вақтида кабинетга аввалгидек бошчилик қила бераман, деди.

Т. Мики яна бундай деди: мен раис бўлган либерал-демократик партиянинг октябрь ойига белгиланган съезди фақат бўлажак сайлов билан боғлиқ масалаларни ҳал этади.

Токионинг сиёсий доираларида айтишларича, Т. Микига қарши чиқаётган кучлар, жумладан, бош министрнинг ўринбосари Т. Фукуда съезддан фойдаланиб, Либерал-демократик партия раҳбарларини ўзгартириш ва аввало бош министрнинг ўзини ағдариб ташлаш мақсадини кўзламоқдалар.

(ТАСС).

СУРЪАТГА ҚАНОТ БАХШ ЭТАЙЛИК!

МАЖБУРИЯТ — 15 ОКТЯБРГАЧА

Колхозимиз райондаги юқори ҳосилли хўжаликлардан саналади. Кейинги 4-5 йил ичида ҳосилдорлик 28 центнердан 40 центнерга кўтарилди. Деҳқонобод ва Варақша массивларидан қарийб 400 гектар ер ўзлаштирилиб, экин оборотига киритилди. Кичик-кичик майдонлар яхлит карталарга айлантирилди. Шу йўл билан пахтачиликни комплекс механизациялашга томон катта одим қўйилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Қозоғистон партия-хўжалик активининг кенгашида сўзлаган тарихий нутқидан руҳланган колхозимиз пахтакорлари республикамизнинг 5 миллион 300 минг тонналик хирмонига съездлар йилида 4200 тонналик «оқ олтин» билан муносиб ҳисса қўшишга қарор қилишган.

Колхозимизда ҳосилнинг асосий қисми терим машиналари билан саранжомлаб олинади. Мавжуд 17 та терим машинасини сифатли ремонтдан чиқариб ишга тушириб юбордик. Ҳар бир агрегат билан мавсумда 150 тоннадан пахта териб оламиз. Яқиндагина колхознинг марказий устахонасида очилган механик-ҳайдовчилар курсини 30 га яқин йигитқиз битириб чиқди.

«Зангори кема»лар 8 группада ишлатиляпти. Ҳар бир группага биттадан тажрибали механик-ҳайдовчи бошлиқ қилиб тайинланган. 4 та кўчма устахона терим машиналари ишлаётган жойларнинг ўзида техника хизмати кўрсатмоқда. Кўчма устахоналар малакали мутахассислар, кўплаб керакли эҳтиёт қисмлар билан таъминланган. Қўшимча равишда 6 кишидан иборат механик-ҳайдовчилар ҳам группаларда ишлаш учун жўнатилди. Асосий механик-ҳайдовчилардан бирортаси мавсум мобайнида бирор сабаб билан ишга чиқмай қолган тақдирда шу ёрдамчилар уларнинг ўрнини босиб, терим машиналарининг бекор туриб қолишига чек қўйишади.

Терим машиналарига кенг йўл очиб бериб, мавсумда улар билан 3360 тонна дурдона териб оламиз. Теримнинг биринчи куниданоқ машинада терилган ҳар тонна пахта учун 13 сўмдан ва қўлда терилган ҳар килограмм пахта учун 9 тийиндан ҳақ тўлаш тартибини жорий этдик. Бундай қилинган тақдирда ҳосил тез ва сифатли териб олинади. Иккинчидан кўпроқ пахтани «зангори кема»лар бункеридан тўкишга муваффақ бўламиз. Қарийб 3.5 минг тонна пахта қўлда терилса, 350 минг сўм ҳақ тўлашга тўғри келар эди. Бу миқдордаги ҳосилни агар биз терим машиналари билан йиғиштириб олсак, атиги 47 минг сўм сарфланади. Шундан кўриниб турибдики, машина теримининг ўзидан 303 минг сўм тежаб қолишга эришамиз. Бундан ташқари пахтани агрегатлар ёрдамида териб олганимиз учун 178 минг сўм устама мукофот оламиз.

Биз «Тошкент-1» ва «153-Ф» навли пахтанинг биринчи ва иккинчи теримини уруғлик учун топширмоқдамиз. Пахта пайкалнинг ўзида тортиб олиниб, тележкаларга ағдарилмоқда ва тўғри пунктларга жўнатилмоқда.

Колхозимиз маъмурияти ва партия комитети пахта йиғим-теримига тайёргарлик борасидаги барча ишларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларини 1976 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида»ги қарори асосида ташкил этдик. Ана шу муҳим ҳужжат асосида теримни уюшқоқлик билан ўтказишга қаратилган муҳим тадбирларни ишлаб чиққанмиз.

Белгиланган тадбирларда ҳар куни 5-6 процентдан пахта тайёрлаб, пунктларга жўнатишни белгилаб олганмиз. Колхозимиз заршунослари 1 октябргача давлатга 3 минг 790 тонна пахта топшириб, йиллик планни ошириб бажарадилар. Зиммага олинган социалистик мажбуриятимизни эса 15 октябргача ошириб бажаришга азмиқарор қилдик.

Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Бобомурод Шомуродов, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Назар Жўраев, Ибод Қўзиев, Зиё Баратов каби моҳир пахтакорлар раҳбарлик қилаётган бригадаларнинг пахтакорлари ҳар гектар ердан 50-60 центнердан «оқ олтин» топшириш пайида терим суръатини кун сайин кучайтирмоқдалар. Кунига 4-5 ва ҳатто 6 процентга етказиб пахта топширилмоқда. Механик-ҳайдовчиларимиздан бир киши 500 тонна, 4 киши 300 тоннадан, 12 киши 200-250 тонна пахта териб, хирмонга барака киритиш юзасидан ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олишган. Чори Тешаев, Исроил Қурбонов, Комил Халимов, Бозор Бўронов, Аслон Жўраев, Мирза Тоҳиров каби механизаторларимиз ўз агрегатларини юксак унумда ишлатиб марра сари яқинлашмоқдалар.

Бу йилги мавсумда механизаторларга, транспорт ходимларига, теримчиларга ва бошқа касбдаги кишиларга оширилган иш ҳақи тўлаш билан бирга қулай меҳнат шароитлари яратиб берилмоқда. Дала шийпонларида механизаторлар ишлаётган группаларда агитпунктлар, сиёсий ахборотчилар, лекторларнинг ишлаши ташкил этилган. Дала шийпонларида кўчма автолавкалар, сотувчисиз дўконлар ташкил этилган. Кўчма кутубхоналар доимо ишлаб турибди. Ҳар беш кунда социалистик мусобақа якунланиб, натижалари эълон қилинмоқда. Илғорлар ҳар тарафлама моддий ва маънавий рағбатлантирилиб бориляпти.

Йиғим-терим даврида илғорларни рағбатлантириш мақсадида 10 минг сўмга яқин мукофот фонди ажратганмиз.

Кун сайин меҳнат симфонияси авжига чиқмоқда. «Зангори кема»ларимиз пахтазорларда ҳайқирмоқда. Улар хирмонимизга барака киритмоқда. Бутун куч ва резервларни зиммага олинган юксак мажбуриятларни бажаришга сафарбар этмоқдамиз.

Ҳамро НАВРЎЗОВ — Свердлов район, Свердлов номли колхоз раиси, Розия ЭРДОНОВА — колхоз партия комитети секретари, Шодмон ДАВЛАТОВ — хўжалик бош экономисти, Ҳайриддин АТАМОВ — колхоз бош инженери.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

ЛЕНИНОБОД (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Райондаги «Партия XXII съезди» совхозининг шоликорлари фидокорлик билан меҳнат қилиб, шолидан юқори ҳосил етиштирдилар ва ўрим-йиғимни уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар, Совхознинг Н. Тожитов бошлиқ бригадаси аъзолари 100 гектар шолипоянинг ҳар гектаридан 45 центнердан хирмон кўтариб, Қорақалпоғистон АССРда биринчи бўлиб йиллик планни бажарди. Улар ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, гектаридан яна 20 центнердан шоли олишга, ҳосилдорликни 65 центнерга етказишга қарор қилдилар.

Шоли комбайнларда ўриб олинмоқда. Т. Авезов. О. Умарбоев каби комбайнчилар кунлик шоли ўриш графигини бир ярим-икки ҳиссага етказиб адо этмоқдалар. Автоном республиканинг барча шоликор хўжаликларида ўрим оммавий равишда бошлаб юборилди.

Машиналар ҳаракати — хирмон баракати. Шуманай районидаги Мусаев номли совхоз механизаторлари етиштирилган мўл пахта ҳосилини қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш ва давлатга топширишда жонбозлик кўрсатишяпти. Ҳар бир механизатор машиналарнинг иш унумини ошира бориб, кунига 10-11 тоннадан дур термоқда. Хўжалик давлатга йиллик планнинг 3-4 проценти миқдорида пахта топширяпти. Суратларда: (ўнгда) шу совхознинг Мусаев номли бўлимининг пешқадам механик-ҳайдовчилари: К. Бекберганова ва С. Умирбекова. (Чапда) Мавсумда 250 тонна пахта териш мажбуриятини олган Боғот районидаги Нариманов номли колхознинг механизатори Ш. Нурматов.

А. Тўраев фотолари.

ТЕРМИЗ (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Фақат Сурхондарёда эмас, балки республикамизда ҳам моҳир механизатор Жиянқул Рустамовни танимайдиган киши йўқ ҳисоби. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жиянқул Рустамов бу йил Шеробод-Сурхон чўлларида янгидан ташкил топган Ленин йўли районидаги Будённий номли совхознинг йирик бўлимини бошқаряпти. Бандихон даштларида мўл-кўл «оқ олтин» етиштирган бу бўлим механик-ҳайдовчилари — донгдор механизатор Жиянқулнинг муносиб шогирдлари — ўз «зангори кема»ларини районда биринчи бўлиб пахтазорга киритган эдилар. Шу долзарб кунларда меҳнат вахтасида туриб ишлаётган дала гвардиячиларидан Қўчқор Холбоев, Бозор Жумаевларнинг ҳар бири сўнгги етти кунда 70-80 тоннадан пахтани бункерлардан ағдардилар. Қолган 11 нафар механизаторнинг ҳаммаси бир ҳафтага белгиланган нормани ошириб бажаришди.

ҚАҲРАМОН БОШЛИҚ БЎЛИМДА

Жиянқулнинг укаси — Хўжамқул Рустамов раҳбарлик қилаётган 60 центнерчи бригада коллективи йиллик пахта тайёрлаш планини анча ошириб бажарди. Бригадирнинг ўзи машина штурвалига ўтириб, етти кунда 100 тоннадан зиёд пахтани «пўлат этак»дан тўкди. У мавсумда 450 тонна пахта териш мажбуриятини олиб, зўр жасорат билан меҳнат қиляпти.

Қаҳрамон бошлиқ бўлимнинг 785 гектар пахта майдони бўлиб, унинг тенг ярмини ингичка толали пахта эгаллайди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Қозоғистон партия-хўжалик активи кенгашида сўзлаган нутқидан илҳомланган чўлқувар заршунослар она-Ватан омборига ҳар гектар майдондан 40 центнердан дашт дурдонаси етказиб бериш ҳақида қўшимча мажбурият олиб, социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Бўлимдаги 12 «зангори кема»нинг ҳаммаси пахтазорда жавлон уряпти. Ҳар куни йиллик планнинг 4,5-5 проценти миқдорида «оқ олтин» тайёрланяпти. Мавсумда ҳар бири 300 тоннадан пахта теришга сўз берган механик-ҳайдовчилар икки сменада иш ташкил этишиб, белгиланган нормаларини бир ярим-икки баравар қилиб бажаришяпти. Улар бўлимда етиштирилган пахтанинг камида 95 процентини «пўлат этак»лардан тўкишга аҳд қилганлар.

А. ХАЛИЛОВ.

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ЮТУҚЛАР ВА ВАЗИФАЛАР

КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларида сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, меҳнаткашларнинг бу маҳсулотларга бўлган ва тобора ортиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш масалаларига алоҳида эътибор берилган. Аҳоли зич жойлашган катта шаҳарлар атрофида сабзавотчилик, чорвачиликка ихтисослаштирилган районлар ташкил этиш зарурлиги уқтириб ўтилган. Аҳоли сони тез ўсяпти, шаҳарлар кенгайтириляпти. Бундай шароитда сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, сорти ва ва сифатини яхшилаш биринчи даражали аҳамиятга моликдир.

Районимиз пойтахт Тошкент шаҳрининг яқинига жойлашган бўлиб, сабзавотчилик, чорвачиликка ихтисослаштирилгандир. Айни кезда ғаллачилик, боғдорчилик, узумчилик ҳам тез тараққий эттирилмоқда. Фан-техника ютуқлари, илғор тажрибалар дадил қўлланилиб, ҳосилдорлик ва маҳсулдорлик оширилмоқда. Кейинги йилларнинг ўзига хос хусусияти шуки, ҳар гектар майдондан йилига уч-тўрт ҳосил олиняпти, теплица комбинатлари қурилиши туфайли шаҳар аҳолисини йилнинг тўрт фаслида ҳам янги пишган сабзавотлар билан таъминлаш имкони яратилди.

Районимиз сабзавоткорлари съездлар йилида ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилган эдилар. Давлатимизнинг катта ёрдами, халқимизнинг фидокорона меҳнати билан ҳамма майдонларда юқори ҳосил етиштирилди, давлат маҳсулот тайёрлаш планлари ва социалистик мажбуриятлар шараф билан бажарилмоқда. Буни қуйидаги мисоллардан кўриш мумкин.

Шу кунга қадар Тошкент шаҳрининг аҳолисига, мамлакатимиз саноат марказларининг ишчиларига 67 минг тоннадан зиёд сабзавот маҳсулотлари етказиб берилиб, йиллик план топшириғи ортиғи билан бажарилди. 4360 тонна узум жўнатилди, мева сотиш топшириғи 270 процент адо этилди ёки планда кўзда тутилганидан 6108 тонна кўп мева армуғон этилди.

Биз бундай муваффақиятга сабзавотчиликда ихтисослаштириш йўлидан бориб эришдик, ерни қадрладик, унинг ҳар гектаридан маълум мақсадни кўзлаб фойдаландик, унумдорликни ошириш, органик ўғитлардан оқилона фойдаланиш, сув исрофгарчилигига барҳам бериш доимо диққат марказимизда бўлди. Сабзавотчилик соҳасидаги оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни, комплекс механизациялашни бош вазифа қилиб қўйдик.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида бўлгани каби, сабзавотчиликда ҳам йиғим-терим ҳал қилувчи роль ўйнайди. Далаларда кўп ва юқори сорт ҳосил етиштириш мумкин. Лекин ўша ҳосил вақтида йиғиб-териб олинмаса исрофгарчилик юз беради, сорт ва сифат бузилади, харидоргир маҳсулотлар пайкалларда, омборларда зарар келтирувчи маҳсулотга айланиб қолади. Районимиз меҳнаткашлари партия ташкилотлари атрофига маҳкам жипслашиб сабзавот экинлари йиғим-теримини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Бундан кейин ҳам шу йўлдан олға борамиз.

Хўжаликларимиз кўп тармоқли, ҳар бир соҳа бўйича белгиланган планлар ва мажбуриятларни бажариш шарафли бурчимиздир. Шу кунга қадар тайёрлов ташкилотларига 12.600 тонна картошка, 1200 тонна полиз маҳсулотлари етказиб бериб, бу тармоқлар бўйича белгиланган топшириқларни ҳам шараф билан адо этдик. Шуниси қувончлики, эртаги ва ўртаги картошкадан юқори ҳосил олинди, кечки картошкадан ҳам катта хирмон кўтариш кўзда тутилмоқда.

Ғаллакорларимиз намуна кўрсатиб меҳнат қилдилар, ғалладан катта хирмон кўтариш билан ўз касбини шарафладилар. Давлатга бир минг тонна дон сотилди, ҳосилдорлик юқори бўлди, айниқса маккажўхоридан кутилганча ҳосил олишга эришдик. Айни кезда келаси йилларда ғаллачиликни янада ривожлантириш, дон етиштиришни кўпайтиришга мустаҳкам замин яратдик. Хўжаликларимиз ўзини саралаган, навли, районлаштирилган маккажўхори уруғи билан тўла таъминладилар.

Районимиз эришган дастлабки муваффақиятга А. Навоий номли, Карл Маркс номли, Ленин номли, Охунбобоев номли, Ильич номли колхозларнинг меҳнаткашлари, сабзавот ва полиз экинлари ҳамда картошкачилик илмий тадқиқот институтининг коллективи муносиб ҳисса қўшганини мамнунлик билан қайд этамиз. Беш йиллик планни тўрт йилда бажариш ташаббуси билан майдонга чиққан А. Навоий номли колхоз меҳнат аҳли давлатга сабзавот, полиз маҳсулотлари ва картошка сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Карл Маркс номли, «Ленин йўли» колхозларида картошкадан айниқса юқори ҳосил олинди. К. Маркс номли колхознинг миришкор деҳқон Ф. Мирағзамов бошлиқ бригадаси аъзолари гектаридан 165 центнердан картошка хирмони кўтарди, ҳосилдорликни 200 центнерга етказиш учун курашяпти. Районимиздаги Ғ. Файзиев, Б. Азимов, М. Шералиева, А. Сайдалиев ва бошқа ўнлаб тажрибали деҳқонлар бошчилик қилаётган бригадаларда ҳам картошка ҳосилдорлиги юқори бўлди, планлар ва мажбуриятлар ортиғи билан ўринланди.

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг Э. Ирисбекова бошлиқ бригадаси гектаридан 266 центнердан сабзавот етиштирди. Шу бригадада помидор ҳосилдорлиги 355 центнерни, пиёз 386 центнерни ташкил этди. Навоий номли колхознинг А. Абдуазимов, Ю. Исломов бошлиқ бригадалари кўрсаткичлари ҳам юқори бўлди.

Районимиздаги Охунбобоев номли, Ильич номли колхозларнинг боғбонлари, хусусан Охунбобоев номли колхознинг Н. Эшонов бошлиқ, Абдураҳмонов номли совхознинг Р. Рихсибоев бошлиқ бригадалари боғбонлари мева етиштиришни кўпайтириш, планлар ва мажбуриятларни бажаришга катта ҳисса қўшганликларини қувонч билан таъкидлаймиз.

Боғбон-соҳибкорларимизнинг бунёдкорлик меҳнатларини юксак баҳолаймиз. «Ленин йўли» колхози ҳозирдаёқ давлатга планда кўзда тутилган 570 тонна ўрнига 640 тонна узум топширди. Колхознинг Ленин ордени кавалери Х. Умаров бошлиқ бригадаси узум ҳосилдорлигини гектар бошига 260 центнерга етказиш учун курашмоқда.

Биз ички имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна 15 минг тонна сабзавот, 5 минг тонна картошка, 800 тонна узум, бир минг тонна мева ва бошқа хил маҳсулотлар сотиш, сут, гўшт топширишни кескин кўпайтириш ҳақида юксак социалистик мажбурият қабул қилдик. Районимиз меҳнаткашлари қўшимча мажбуриятларини ҳам шараф билан бажариш учун кечки экинлар парваришини кучайтирмоқдалар, ўртаги экинлар ҳосилини тезроқ саранжом-саришталаш чораларини кўрмоқдалар.

Съездлар йилини катта меҳнат ғалабалари билан якунлаймиз, чорва қишловини пухта тараддуд билан кутиб оламиз.

Ю. ТОЛИПОВ,
Тошкент район партия комитетининг биринчи секретари.

Тошкент районида эл дастурхонини сабзавот ва ноз-неъматга тўкин-сочин қилиш учун фидокорона меҳнат қилаётган соҳибкорлар кўп. Суратларда: 1. «Ленин йўли» колхозининг миришкор боғбони Тўрабой Эшпўлатов. Соҳибкор қуёшдан нур эмиб етилган узумларни саралаб узишга алоҳида эътибор бермоқда. 2. Навоий номли колхознинг пешқадам бригадалари саркорлари (чапдан) Иноят Абдувалиев, Аҳмаджон Қорабоев ва Саъдулла Рўзибоев ўртоқлар. Улар ўзаро мусобақалашиб ишлаб сабзавотдан мўл ҳосил етиштирдилар.

А. Тўраев фотолари.

ШОЛИ — ДАВЛАТГА

Республика областлари ва Қорақалпоғистон АССРда шоли ўрими ва шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1976 йил 27 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган шоли; учинчи устун — мавсум бошидан буён тайёрланган шоли (топшириққа нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда ўрилган шоли бешинчи устун — мавсум бошидан буён (ўриладиган майдонга нисбатан процент ҳисобида).

Сирдарё	4,5	27,7	1,9	28,6
Сурхондарё	2,0	25,2	2,7	25,0
ҚҚАССР	2,0	18,0	0,5	14,6
Хоразм	3,2	17,3	3,5	40,0
Тошкент	2,3	13,9	3,5	22,8
Республика бўйича:	2,4	18,1	1,6	21,1

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республикамиз районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 26 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Умумий планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — районлар иккинчи устун — мавсум бошидан буён, учинчи устун — шу жумладан машинада терилган пахта.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Бўка	61,38	69,68
Юқори Чирчиқ	60,61	75,49
Қуйи Чирчиқ	59,50	87,02
Оққўрғон	58,25	67,23
Янгийўл	54,73	42,30
Урта Чирчиқ	52,60	51,79
Пискент	49,52	53,45
Бекобод	46,97	46,86
Чиноз	46,57	35,49
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Ленин	72,78	20.97
Марҳамат	63,32	48,86
Избоскан	59,85	54,25
Андижон	57,81	46,53
Хўжаобод	55,84	27,71
Пахтаобод	54,03	31,38
Москва	46,28	32,31
Жалолқудуқ	46,06	33,24
Балиқчи	41,18	22,86
Комсомолобод	38,64	57,95
Бўз	33,54	29,28
Қўрғонтепа	31,73	21,25
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Сариосиё	51,45	29,79
Денов	49,02	32,28
Шўрчи	45,49	34,83
Шеробод	37,17	28,64
Жарқўрғон	35,34	26,23
Ленин йўли	32,99	37,31
Термиз	31,16	9,69
Гагарин	24,79	27,48
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Ленинград	54,01	13,18
Қува	53,57	13,04
Бағдод	48,28	6,15
Киров	45,91	2,62
Бувайда	40,20	4,77
Узбекистон	39,25	8,65
Тошлоқ	38,36	4,05
Охунбобоев	37,53	5,92
Фарғона	35,51	4,09
Риштон	34,31	1,60
Қувасой шаҳри	30,85	2,86
Олтиариқ	30,70	4,51
Фрунзе	29,91	8,07
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Шофиркон	52,32	29,97
Ромитан	48,13	27,83
Қоракўл	45,91	31,05
Ғиждувон	44,54	15,38
Свердлов	43,44	19,27
Вобкент	42,89	32,64
Олот	41,60	31,83
Бухоро	40,23	17,87
Қизилтепа	34,57	13,66
Когон	32,91	16,19
Навоий	14,89	2,36
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Шаҳрисабз	49,78	36,15
Ғузор	47,99	19,74
Чироқчи	41,69	13,09
Яккабоғ	41,42	32,23
Қамаши	36,69	24,84
Китоб	32,26	4,51
Косон	31,97	13,85
Ульянов	31,85	28,36
Қарши	29,74	4,58
Нишон	28,99	18,33
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Янгиқўрғон	43,77	30,17
Чуст	43,40	8,75
Норин	39,57	41,23
Уйчи	37,69	26,05
Наманган	37,11	21,12
Косонсой	33,89	17,06
Учқўрғон	33,56	42,49
Поп	26,91	17,08
Тўрақўрғон	26,55	9,50
Задарё	18,01	24,29
ҚҚ АССР		
Тўрткўл	40,02	2,68
Хўжайли	36,96	30,93
Беруний	34,70	6,34
Қораўзак	33,18	27,71
Тахтакўпир	30,29	24,72
Амударё	29,86	9,66
Қўнғирот	27,37	14,42
Нукус	21,47	17,36
Кегайли	20,52	16,71
Шуманай	19,41	11,56
Чимбой	19,37	12,93
Ленинобод	15,43	9,04
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Хива	30,07	6,57
Хонқа	27,40	16,66
Хазорасп	26,94	8,13
Шовот	26,22	9,98
Боғот	25,25	8,10
Қўшкўпир	24,35	7,75
Янгиариқ	23.84	10,91
Урганч	21,92	8,71
Гурлан	21,82	8,30
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ		
Жиззах	45,53	29,51
Ғаллаорол	25,58	—
Дўстлик	19,65	24,99
Арнасой	19,11	15,67
Октябрь	18,23	14,13
Пахтакор	6,95	7,47
Мирзачўл	2,61	1,39
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Хатирчи	23,20	6,68
Нарпай	19,35	3,76
Пастдарғом	17,99	3,42
Каттақўрғон	17,78	5,23
Пахтачи	13,24	6,63
Пайариқ	12,33	0,65
Иштихон	11,65	1,17
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Ворошилов	18,63	14,25
Сирдарё	12,59	8,66
Ховос	8,14	9,62
Ильич	7,12	9,71
Гулистон	6,99	4,59
Боёвут	5,79	3,02
Оқолтин	0,44	0,50

АДАБИЙ ВОРИСЛАР АНЖУМАНИ

ДЎСТЛИК УЧРАШУВИ

«Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчиларининг Тошкент халқаро учрашуви қандай мақсадларни кўзлайди ва унинг олдида қандай вазифалар турибди!» — газетамиз мухбири Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқа қилувчи Ўзбекистон комитети раиси, СССР Давлат мукофоти лауреати, шоир Рамз Бобожонга ана шундай савол билан мурожаат қилди. Қуйида шу суҳбат билан танишасиз.

— Вақт узлуксиз олға чопяпти. Назаримда, Осиё ва Африка мамлакатлари адибларининг Биринчи конференцияси қатнашчиларини биз она шаҳримиз Тошкентда яқиндагина, бамисоли кунилкеча қарши олгандаймиз. Қулоғимда Нозим Ҳикмат оташин овозининг жаранги ҳали босилгани йўқ. Кўз ўнгимдан Пабло Неруданинг салобатли қиёфаси ҳеч-ҳеч кетмайди. Қўлларимда ҳамон дўстона қўллар ҳароратини сезиб турибман.

Лекин, мана шунга ҳам 18 йил бўлди. Бу йиллар ичида дунёда кўп нарса ўзгарди. Яқинда биз билган одамларнинг ҳам айримлари энди орамизда йўқ. Аммо биз эккан уруғлар униб чиқди: ўша биринчи Тошкент конференцияси кунларида икки қитъа ёзувчилари якдил бўлиб таъсис этганимиз Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Уюшмаси шаклланди ва томир ёйди, социал-тараққиёт ва демократиянинг актив кучига айланди. «Тошкент руҳи» халқларнинг миллий-озодлик ва адолат учун курашида, Осиё, Африка халқлари миллий маданиятларининг барқ уриб гуллаб яшнашида, ер шаридаги адабиётлар ва адибларнинг дўстона алоқаларини тобора мустаҳкамлашда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Ҳа, 18 йил муқаддам тамал тоши қўйилган ёзувчилар Уюшмасининг ёруғ истиқболига биз қатъий ишонар эдик. Бугун умид ва ишончларимиз рўёбга чиққанлигини равшан кўриб турибмиз. Бироқ, ҳаёт мислсиз суръат билан олға боряпти ва бугун бизнинг олдимизда янги вазифалар, янги жиддий муаммолар турибди. Бу вазифалар, масалалар эртамизнинг тақдирига, Осиё Африка қитъалари миллий адабиётларининг келгуси тараққиётига дахлдор.

Олдимизда турган ана шундай улкан вазифалар Тошкент заминида бу гал Осиё ва Африка қитъалари миллий адабиётларининг навқирон вакилларини гўплаш қарорини юзага келтирди. Ёш адиблар — бизнинг умидимиз ва келажагимиз. Адабий тараққиёт ворислари, йўлимизнинг давомчилари, улар ютуқларимизни ижодий ривожлантирадилар, адолат, гўзаллик ва эркинлик ғоялари учун кураш йўлидан бораверадилар.

Икки қитъа ёш ёзувчиларининг Тошкент анжумани дўстлар ва сафдошлар учрашуви бўлади. Бу ерга Осиё ва Африка мамлакатларидан юздан ортиқ ижодкор ёшлар келади. Қардош совет республикалари ёш ёзувчиларининг катта отряди ҳам учрашувда қатнашади. Ёш ёзувчилар форуми 4 октябргача давом этади. Унинг иштирокчилари умумий йиғилишлардан кейин, учрашув программасида назарда тутилганидек, секцияларга бўлинадилар. Ёш қаламкашлар амалий вазиятда кўпгина ғоявий ва бевосита ёзувчилик маҳоратига доир масалаларни муҳокама қиладилар. Бундай проблемалар эса оз эмас.

Халқлар ўртасидаги дўстлик ва тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳормас-толмас курашчи Л. И. Брежнев раҳбарлигида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси олиб бораётган тинчликсевар ташқи сиёсат таъсирида, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг коллектив куч-қудрати таъсирида, мустақил ривожланиш йўлига кирган ва бугунги кунда ана шундай мақсад билан курашни давом эттираётган Осиё ва Африка давлатларининг актив ҳамкорлиги ҳамда капитал оламидаги илғор, демократик кучлар кураши туфайли жаҳондаги сиёсий иқлимда катта ўзгаришлар юз берди. «Совуқ уруш» даврининг зулматлари орқага чекинди. Мамлакатлар ва халқларнинг тинч-тотув яшаш ғояси башарият онгини борган сари чуқурроқ забт этмоқда.

Бироқ, сўз санъаткорларининг виждони асло хотиржамликка мубтало бўлмаслиги, сиёсий ва социал ҳаётдан четда турган қандайдир «соф» ижодни излаб қолмаслиги керак. Йўқ, кураш зинҳор тўхтамайди. Жафокаш Ливан тупроғида инсон қони тўкилмоқда. Фаластинлик араблар Исроил босқинчиларининг зулмидан азоб чекяпти. Жанубий Африка республикасида ва Родезияда ирқчилик ва апартеид зуғуми авж олиб, инсон қадр-қимматини оёқ ости қилмоқда. Ёзувчилар қалби бу ҳодисаларга асло бефарқ қараб туролмайди.

Ҳозирги ёшлар орасида илғор фикрли, ижоднинг граждайлиги учун курашаётган ижодкорлар оз эмас. Бундай талант эгаларининг асарларини ўқир экансан, Осиё ва Африка адабиётларининг эртаси ишончли қўлларга ўтаётганини, ветеранлар изидан ғоят муносиб авлодлар етишиб келаётганини яққол ҳис қиласан. Бу фикрни яқинда Тошкентдаги Ғафур Ғулом номли адабиёт ва санъат нашриёти учрашувга атаб чиқарган «Қўл олишув» коллектив тўпламига киритилган икки қитъа ёш ёзувчиларининг асарлари ҳам тўла тасдиқлайди.

Ўзбекистон пойтахтига ижодкор ёшлар билан 1958 йилда Тошкентдаги Биринчи конференцияда қатнашган адабий ветеранлар — дунёга таниқли сўз санъаткорлари ҳам ташриф буюрадилар. Улар ҳам Учрашувда ўз сўзларини айтади, эркин ижодий баҳсларда иштирок этадилар. Ғоят қувонарли бўлган бу ҳолнинг ўзи ҳам ижодий авлодлар ўртасидаги бирлик ва алоқанинг рамзидай туюлади, кишига.

Ўзбекистонда ўтадиган учрашув кунларида унинг қатнашчилари ўлкамизда юз берган буюк социал ўзгаришларни, совет турмуш тарзини ўз кўзлари билан кўрадилар. Ўзбек халқининг бой маънавий маданияти, унинг қадимги ва ҳозирги кундаги адабиёти, ижодкорлари билан танишадилар.

Шуни комил ишонч билан таъкидлаш мумкинки, бу учрашув Осиё ва Африка ёш ёзувчиларининг дўстона муносабатларини янада мустаҳкамлайди, бу улкан регионданги миллий маданиятларнинг келгуси равнақига самарали таъсир кўрсатади. Империализм ва колониализмнинг, босқинчилик ва ирқчиликнинг ёвузлигига қарши курашни авж олдиришга кўмаклашади. Бадиий маданиятнинг тинчлик, тараққиёт ва демократия идеаллари учун муқаддас курашдаги овозини янада активлаштиради.

ҚИТЪАЛАР МУШОИРАСИ

ЖОЛА,
(Эрон).

ЛЕНИН

Кирарканман мармар бинога
Юрагимда тошар ҳаяжон.
Ойна ичра тирикдир гўё
Ухлар эди у буюк инсон.
Эзгу орзум бўлди муяссар,
Кўрдим унинг таниш сиймосин,
Ленин барча халқларга раҳбар
Қурди янги ҳаёт биносин.
Кузатардим Лениннинг қўлин
Шу қўл бир вақт қонли жанг аро
Кўрсатганди ғалаба йўлин,
Бўлиб тунда бир машъал гўё.
Кремлнинг ёнида туриб
Юрагимда ҳурмат-эҳтиром,
Эрон халқин вакили бўлиб
Йўлладим мен Ленинга салом.
Сўзлаб бердим Ленинга бир-бир
Озод ва ҳур бўлгувси Эрон.
Ўтказмас шум ҳукмини тақдир
Бахт қуёши кулар бегумон.
Ленин фикри улуғ башорат.
Юраклардан жой олган мудом.
Ленин сўзи — туганмас қудрат
Халқимизга берди куч, илҳом.
Мақбарадан чиқдим, осмонда
Табассум-ла кулар бир юлдуз.
Ғалаба ва иқбол бўлсин ёр
Деган каби боқар ўтли кўз.

Рауф ТОЛИПОВ
таржимаси.

Притам Сингх САФИР,
(Ҳиндистон).

СОВЕТ ИТТИФОҚИЛИК ДЎСТИМГА

Менинг навқирон дўстим,
мeҳрли биродарим,
Табассумлар билан
ёнимга келгин —
Келсанг,
Тинчлик қуши
ёзар кенг қанотларин,
Юрагимда шодлик, умидлар тўкин.
Тарқалиб, йўқ бўлар
зулмат кукундай,
Олам ичра
мунавварлик барқ урар.
Ғам занжири
ечилар бир тугундай,
Орзуларим ҳумолардай
чарх урар.
Ҳали очлик,
забунликдан заифмиз,
Ҳали олдда
довонлар бор ўтмаган.
Биродарим, исёнкормиз
зарифмиз,
Ахир кимлар бахтни орзу этмаган.

Муҳаммед ЗЕРУНИ,
(Жазоир).

МЕН—РЕВОЛЮЦИЯ

Мен — дарёман метин соҳилларим,
Тўлқинларим ўркач, қайноқ —
шиддаткор,
Меҳрим ҳам бир гулдек, чўқмордек
қаҳрларим
Дўстларга ҳайрихоҳ,
ёвга лаънаткор.
Мен — революция!
Мен — заминман; дарёларни алқаган.
Ҳароратли, эҳтиросли кенг бағир.
Офтобдирман тонглар билан балқиган,
Керак бўлса бўронман мен.
юрагимда чўнг сабр.
Мен — оби ҳаётман, қирғоқни ювган,
Орзум ҳам исёнкор, қув ва сарбаланд.
Мен — революция!
Мен — тўлқинман —
Гоҳо бурлаб пўртанага айланган.
Гоҳи гирдоб,
гоҳ қудратман ғояларга
дояман.
Сахий ерман, тўкин ҳосил, неъматлари
тойланган
Ва бўлгуси қояларга чиқар пиллапояман.
Мен — революция.

Эътибор ОХУНОВА
таржимаси.

Тим ЧАНГ,
(Вьетнам).

БОНГ ШУНГ ГУЛИ

Боғимдан гул узаман ҳар эрта тонгда
Онам уни ўтказган бомба ўйган чуқурга,
Бу ўра — сувга эмас, макон қанчалар
жонга
Юзида жим-жимири, танаси бурда-бурда.
Йиллар ўтиб кетди-ю, ўра ётар қорайиб,
Устида ҳурмо баргин тинмайди ҳеч
ўйини.
Биз тўккан қон ўрнида бунда жуда
ғаройиб,
Пушти бонг шунг* қуёшга чўзиб қолди
бўйини.

САЙЁР
таржимаси.

*) Бонг шунг — нилуфарга ўхшаш гул.

ЁШЛИККА МАКТУБЛАР

ЭСТАФЕТА МАСЪУЛИЯТИ

Мирзо ТУРСУНЗОДА,
Тожик шоири, Ленин мукофоти лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Осиё ва Африка ёзувчилари билан алоқа қилувчи Совет Комитети аъзоси.

МЕН Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари Биринчи конференциясининг қатнашчисиман. Биз адабий оқсоқоллар икки улуғ қитъа қалам аҳлининг Уюшмасини вужудга келтирдик. Бу уюшма шундай улуғ мактабга айландики, унда қатнашганлар ёзувчилик соф эстетик соҳа эмас, ёзувчи —тарихий миссия кишиси, у дунёда тинчлик ва халқлар озодлиги учун курашнинг актив жангчисидир, деган ғоят муҳим хулосани вужуд-вужудидан чуқур англаб етдилар.

Тошкент бугун икки улуғ қитъа адабиётларининг навқирон авлоди вакилларини ўз бағрига чорлади. Улар ҳам катта авлод Биринчи конференциясини ўтказганидай, ўзларининг, яъни ёш ёзувчиларнинг Биринчи халқаро учрашувини ўтказадилар. Бу жуда зарур эди. Чунки ҳозир Осиё ва Африка қитъалари адабиётида авлодлар алмашиниши тез суръатлар билан юз беряпти. Бу қитъалар адабиётида ёшларнинг сафи тинимсиз кенгайиб, тобора ҳал қилувчи овозга эга бўлиб бормоқда. Тошкентда ёш ёзувчиларнинг учрашуви қатнашчилари икки улуғ қитъанинг бугунги ҳаётида ижодкорнинг ўрнини атрофлича тушуниб олиш учун тўпланмоқдалар. Бу Осиё ва Африка ёзувчилари бирдамлигини асослаган биз адабий ветеранларни ғоят қувонтиради. Демак, бизнинг эстафетамиз умидли ёшлар қўлига ўтаётганлигини кўриб турибмиз

Тилагимиз шуки, ёшлар ўзлари қабул қилаётган эстафетанинг юксак масъулиятини янада чуқур ҳис қилсинлар. Бизнинг келажагимиз, умидимиз бўлган Осиё ва Африка қитъалари ёш ёзувчиларининг Тошкентдаги биринчи учрашув ишига улкан муваффақиятлар тилайман.

БАДИИЙ СЎЗ — КУРАШ ҚУРОЛИ

Чингиз АЙТМАТОВ,
Қирғиз адиби, Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти лауреати, Осиё ва Африка ёзувчилари билан алоқа қилувчи Совет Комитети аъзоси.

ТОШКЕНТДА иш бошлаётган Осиё ва Африка қитъалари ёш ёзувчиларининг Биринчи халқаро учрашуви «Миллий маданий қурилишда ёш ёзувчининг ўрни» мавзуига бағишланмоқда. Бу ниҳоятда муҳим мавзу. Шу нарса аниқки, миллий маданиятда етук, катта адиблар қандай ўрин тутса, ёшлардан ҳам шу талаб қилинади. Улар миллий маданиятнинг равнақи, овозининг активлашиб бориши, оммага таъсир кўрсата олиш кучининг чуқурлашувига ўз ҳиссаларини қўшишлари керак. Бунга бадиий сўзни кураш ва тарбия қуроли деб билган, уни виждон садосига айлантирган кишигина мушарраф бўлади. Халқ тақдиридан, манфаатларидан, орзу-интилишларидан четда турган санъат ва адабиёт ҳеч қачон муҳим аҳамиятга эга бўлолган эмас. Чунки, у халқ қалбидан ўрин тополмайди. Ташна киши кўзига бир томчи сув қандай мўъжиза бўлиб кўринса, ёзувчининг сўзи ҳам одамлар қалби, маънавияти учун ана шундай мўъжизага, ҳаётбахш кучга айланиши керак.

Осиё ва Африка ёш ёзувчиларининг Тошкентда ўтаётган учрашуви қатнашчилари! Навқирон дўстларим. Бу икки улуғ қитъа ҳал қилувчи кунларни бошидан кечиряпти. Қитъалар оёққа туриб, озодлик, мустақиллик ва янги ҳаёт барпо этиш учун курашмоқда. Бу курашда ҳамманинг ўрни аниқ бўлиши керак. Ирқчилик ва апартеиднинг беномуслигидан оддий кишилар ҳақоратланаётган, империализм ҳуружлари авж олиб, одамлар қони ноҳақ тўкилаётган, қашшоқлик, ишсизлик айрим мамлакатлар халқларининг бошига битган бало бўлиб турган кунларда виждони теран, фикри ёруғ ҳар бир ижодкорнинг сўзи курашлар эҳтироси билан алангаланиши, унинг асарларида биронта ҳам бетараф сўз бўлмаслиги, сўзлар ҳайқириққа, нидога, ёрқин илҳомлантирувчи ёки чуқур фош қилувчи ҳодисага айланиши керак.

ТИЛАКЛАРИМ

Жўлмирза ОЙМИРЗАЕВ,
Қорақалпоғистон АССР халқ ёзувчиси, Бердах номидаги Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби.

ТОШКЕНТДАГИ Осиё ва Африка ёш ёзувчиларининг анжумани қатнашчиларини қорақалпоқ эли ва ёзувчилари номидан чин қалбдан табриклайман. Жаҳондаги энг кучли, қимматли нарса—дўстлик. Ана шу дўстлик инсон ҳаётини бахтли қилади, умрини безайди. Мен сизга мактуб йўллар эканман, кўз ўнгимдан ўтмиш ҳаётимиз. Октябрь инқилобидан олдинги қора кунлар кино лентадек бирин-кетин ўтиб турибди. Мен жуда ёшлигимда ота-онадан етим қолдим. Лекин етимлик азобини чеккан эмасман. Мени қадрлаб вояга етказган Коммунистик партия, Совет ҳукуматидан беҳад миннатдорман.

Сизларнинг бу учрашувларингизда дўстлик, ҳамкорлик янада мустаҳкамланади. Бадиий ижодда эса халқлар ўртасидаги дўстлик, интернационализм ғояларини тараннум этувчи ажойиб асарларнинг дунёга келишига туртки бўлади.

Осиё ва Африка ёш ёзувчиларининг Тошкентда ўтадиган халқаро Биринчи учрашуви муносабати билан Иттифоқ «Прогресс» нашриётининг Тошкент бўлими марксизм-ленинизм классикларининг асарларини, ҳозирги кун совет ёзувчилари ва ўзбек ёзувчиларининг кўпгина китобларини араб, урду, форс тилларида чоп этди.

Суратда: нашриёт Шарқ мамлакатлари халқларига мўлжаллаб нашр этган китобларнинг бир нечасини кўриб турибсиз.

КОНЦЕРТ УЧУН КОСТЮМ

ҲИКОЯ

Рабинсон МАТСЕЛЕ,
Жанубий Африка Республикаси.

Ўша куни қўшиқчилар конкурсига боришим керак эди. Бу конкурсга районимизнинг барча болалари қатнашарди. Уларнинг бари киройи башанг костюм кийиб келишлари лозим эди. Умримда ёмон кўрган нарсам — галстук. Бироқ отам, албатта галстук тақиб борасан, деганди.

Теварак-атрофимиздаги харобаларда яшовчи кишилар конкурс ёки мусобақада қатнашгани кетаётган болаларини яхшилаб ясантириб, галстук тақдириб юборишни ҳам фарз, ҳам қарз деб билишарди. Бу нарса комиссиянинг баҳолашига таъсир кўрсатиши мумкин эмиш. Шундай қилиб, товушимиз ва қандай қўшиқларни куйлашимиз улар учун иккинчи даражали нарса бўлиб қолганди. Биз бўлсак, энг муҳими ясан-тусан эмас, оппоқ тишларимизни кўрсатиб, табассум қилиш, деб ҳисоблардик.

Комиссия ҳайъати фақат оқтанлилардан иборат бўлиб, бизга улар музикани жуда яхши тушунишади, деб айтишганди.

— Бугун дурустроқ куйлашга ҳаракат қил, — деди ойим, жон-жаҳдим билан тарелка юваётсам.

— Ойи, қандай куйлашимни ўзингиз яхши биласиз-ку, — жавоб қилдим мен.

— Ҳа, биламан, лекин бугун бошқача кун: даданг сенга костюм билан галстук олиб бермоқчи.

— Нима, янги костюм кийсам, ашулани яхшироқ айтармидим? Ахир гап костюмда эмас-ку, — дея эътироз билдирмоқчи бўлдим яна.

— Гап қайтарма! — деди ойим. — Ҳайронман, ҳозирги болаларга нима бўлган? Одоб деган нарсани билишмайди. Катта одам бир нима дегандан кейин, хўп дейиш керакда.

Дадамнинг қайтишини сабрсизлик билан кутмоқда эдим. Бугун шанба бўлгани учун ҳам, қайтаётганда у дўстларини учратиб қолиши ва уларнинг биронтасиникига кириб қўлбола пиводан ичгач, у ёқ-бу ёқдан гаплашиб ўтириб, кеч қолиши мумкинлигини билардик.

Дадам баланд бўйли, бақувват ва келишган одам эди. Баъзан баджаҳл бўлишидан чўчисак-да, биз уни яхши кўрардик. Шўхлик қилган кезларимда ойим, дадангга айтаман, деб пўписа қиларди. Шунда мен дадамдан калтак еб, додфарёд қилгандан кўра, бирон ерга яширинишни афзал кўрардим. Дадам тартибни яхши кўрарди. Лекин ўзи кўрқмас, жасур одам эди.

Узоқдан ўйнаб юрган болаларнинг вағир-вуғури, итларнинг ҳуриши эшитиларди. Буклама тунукадан қурилган кулбамизнинг девори тарақлаб кетди. Ишдан қайтган дадам велосипедини унга тираб қўймоқда эди. Ойим овқат пишириш билан банд эди.

— Қани, бўла қол, ўғлим, — деди дадам ичкари киргач. — Ҳадемай магазин ҳам ёпилиб қолади.

— Қанақа костюм олиб берасиз, дада?

— Кўрамизда, ўғлим, — жавоб қилди дадам қувноқлик билан. Сўнг ойимга қараб: — Биз тезда қайтамиз, — дедида, пиджагини ечиб қозиққа илди. Шундан сўнг дадам икковимиз магазин томон равона бўлдик.

Магазин витринаси олдида беш-олтита ўспирин йигитлар тўпланишибди. Улар бир-бирларининг қулоқларига алланималар деб шивирлашар ва хохолаб кулишарди. Шу билан бирга улар сергаклик билан кўчани кузатиб туришни ҳам унутишмасди. Чунки ҳар лаҳзада полиция машиналари ғизиллаб келиб қолиши мумкин эди. (Бу машиналарни бизда негадир квела-квела деб аташарди). Полициячилар биронта уйда қонунга хилоф равишда ичимлик сотишаётганини сезиб қолишса, бутун кўчадаги ҳаракатни тўхтатиб, ҳамманинг ҳужжатини текшира бошларди.

Магазин хўжайини — бошига фас кийиб олган Абдулла эшик олдида чордона қуриб ўтирарди. У ўқтин-ўқтин кўча томон тупуриб қизил сақичини чайнар экан:

— Келиб қолинг, келиб қолинг, олганлар дармонда, олмаганлар армонда,—дея қичқириб қўярди.

Магазин деворида «Бир костюм сотиб олинг, устига яна иккита оласиз!» деган эълон осиғлиқ турарди.

Бирдан дадам қўлимни маҳкам қисганини сезиб қолдим. Ажабланиб унинг юзига қараган эдим, кўзлари бежо бўлиб, қовоғи осилганини кўрдим. Магазинга етишимизга озгина қолганди.

Дадамнинг жуда ҳалол одам эканлигини яхши билардим. У умри бино бўлиб, бировнинг сариқ чақасига ҳам хиёнат қилмаганди. Шу боисдан ҳам уни қўрқитиш қийин эди. Унинг софдил ва жасур киши эканлигига эса шубҳа қилмасдим. Бироқ уни ҳозирги аҳволда сира кўрмаган эдим. Ахир оқтанлилар, бирон марта бўлсин, унга оиласини боқиш учун етарли ҳақ тўлашмаган экан-да. Лекин дадам, барибир ўз фикридан қайтмай, оқтанлиларнинг ҳеч нарсасига кўз олайтирмаган эди.

Дадам, ўғлимга концерт куни кийдиган костюм олиб бериш учун пул йиғяпман, деб дўстларига айтганини бир неча бор эшитганман. У костюмга етарли пулни саккиз ой деганда аранг тўплади. Мана энди, ниҳоят, магазинга қараб кетяпмиз... Дадам кафтимни тобора қаттиқроқ қиса бошлаганидан, бутун қўлимга оғриқ турди. Уни тортиб олмоқчи бўлдим, бироқ дадам жонимни оғритаётганини сезмай ҳамон қўлимни қисиб борарди. Кафтим терлаб кетди. Дадамнинг ҳам пешанасиға совуқ тер чиққан эди. Кўзлари олазарак ўйнарди. Ундан бирон нарса сўрашга қўрқдим.

Абдулла ҳамон:

— Келиб қолинг, келиб қолинг! — дея қичқирарди. Дадам қадамини тезлаштирди. Бироқ шу пайт тўсатдан магазин билан бизнинг ўртамизда полиция машинаси келиб тўхтади-ю, ундан лапанглаб иккита полициячи тушди. Уларнинг ялтироқ мис тугма қадалган қора формаларини кўриб, аъзойи баданим жимирлашиб кетди.

— Ҳой кафр (улар қоратанли одамларни шундай деб аташарди), пропускангни кўрсат, — деди полициячи серрайиб туриб қолган дадамга қараб.

Дадам саросимага тушиб, пропускасини қидирганича чўнтакларини кавлай бошлади.

— Тезроқ бўлсангчи, мунча имиллайсан! — дея ўшқирди полициячи қўлидаги таёқ билан дадамнинг биқинига туртиб.

— Мен хўв анови ерда тураман, баас, — деди дадам уйимиз томонга ишора қилиб. — Ҳозир ўғлимни юбораман, бир зумда олиб келади.

— Овозингни ўчир, ялқов кафр, ёлғон гапиряпсан! Манови пулни қаердан ўғирладинг? — бўкирди иккинчи полициячи, дадамнинг чўнтакларини тинтиётиб, ҳалиги пулни топиб олгач.

Дадам полициячилар олдида саросимага тушиб, нима қилишини билмай турарди.

— Уларни ўғирлаганим йўқ, баас.

— Ёлғон! Биронта ҳам кафр шунча пул ишлолмайди.

— Бу пулни ўғлимга костюм олиб бериш учун йиққанман, баас. У бугун...

Полициячилар хохолаб кулиб юборишди.

— Ҳеч шунақасини эшитганмисан, Герт? — деди улардан бири дадамни масхара қилиб. — У манови итвачча ҳабашига костюм олиб бермоқчиймиш! Ўзини оқтанлилар билан тенглаштирмоқчи бўлибди! Ҳали кўнгли галстук ҳам тусаб қолар!

Уйга қандай югуриб борганимни билмайман. Ойимга, тезроқ дадамнинг пропускасини олиб беринг, дедим. У шоша-пиша қозиқдаги пиджакнинг чўнтакларини кавлай бошлади. Пиджак остига йиғилиб қолган сувараклар тум-тарақай бўлиб, ҳар томонга қочишди. Ниҳоят пропускани қидириб топдик. Оёғимни қўлимга олиб, дадамнинг ёнига югурдим. Бироқ, магазиннинг олдида ҳеч ким қолмаган эди. Қаергадир боргим... йиғлагим... бирон чорасини топгим келарди.

Шу пайт дадамнинг юзини, саросимага тушиб, пешанасини совуқ тер қоплаганини эсладим. Арзимас бир қоғоз унинг инсонлик қадрини ер билан яксон қилган эди. Сўнг латтадай бўшашиб уйга жўнадим.

Орадан тўққиз ой ўтди. Ойим икковимиз дадамнинг тўшаги тепасида ўтирардик. Ойим нуқул йиғларди. Дадамнинг юзига тикилдим. У аллақандай кул ранг тусга кирганди. Пешанасини яна совуқ тер қоплади. Дадамнинг нафаси қисилиб, кўзлари хира тортди ва лаблари қалтирай бошлади. У нимадир демоқчи бўлардию, бироқ гапиролмасди. Томоғидан аллақандай узуқ-юлуқ товушлар чиқарди, холос. Бирдан у қаттиқ йўтала бошлади. У шундай қаттиқ йўталардики, ҳатто буклама тунукадан қурилган кулбамизнинг деворлари ҳам силкиниб кетди.

— Сув берайми? — сўради ойим, бир зум йиғидан тўхтаб.

Дадам индамади. У оғир хўрсинди-да, яна тутила-тутила нимадир демоқчи бўлди. Бироқ биз тушунолмадик.

— Дадаси, — дея пиқиллади ойим яна.

Дадам яна индамади.

У каравотда кўкрагигача кўрпа ёпиб чўзилиб ётарди. Бутун юзини ёмғирдан сўнгги гул япроқлари каби тер томчилари қоплаган эди. Орадан яна бир оз вақт ўтди. Шунда дадам яна тутила-тутила сўраб қолди:

— С-с-сен а...а...ашула а...айтинг...г...ми?

— Ҳа, дада, айтдим.

Уни қамоққа олишган ўша машъум куни дилимдан нималар кечганини айтмоқчи бўлиб, оғиз жуфтлаган эдим, ойим гапимни бўлди:

— Фермада иш жуда оғир... Улар бўлсак, ўлиб бўлдик... Баъзан оч ҳам қоляпмиз...

Ойим қаттиқроқ йиғлай бошлади. Хона ичига қандайдир ғам-андуҳ тўниб қолгандай эди. Мен алам билан бармоғимни тишлардим. Дадам пиджаги ёнида менинг костюмим осиғлиқ турган деворга тикилиб ётарди.

Шу пайт негадир миямга, пропускаси чўнтагидамикин, пиджак остига қанча суварак йиғилганийкин, деган аҳмоқона саволлар келди.

— Дада, ўшанда пропускангизни олиб борган эдим, бироқ сизни олиб кетиб қолишган экан, — дедим унинг олдида ўзимни гуноҳкор ҳис этиб.

Унинг ишончини оқлаёлмадим, бахтсизликни даф этолмадим, деган фикр миямни пармаларди.

Ўшанда дадам менга қандай кўз билан қарагани ҳанузгача ёдимдан чиқмайди.

Ойим мени сув олиб келиш учун юборди. Водопровод колонкаси анча нарида — кўчанинг нариги бошида жойлашган эди. Теварак-атрофдаги кўчаларда истиқомат қиладиган барча одамлар сувни шу ердан олишарди. Колонка олдида катта-катта челак кўтарган аёллар қатор бўлиб навбат кутишмоқда эди. Ниҳоят менга ҳам навбат келди.

Челакни кўтариб уйга қайтиб келганимда ойим дадамнинг каравоти тепасида туриб олиб, сочларини ёйганича юм-юм йиғлаётганини кўрдим.

Кўчадан Абдулланинг «келиб қолинг, келиб қолинг, олганлар дармонда олмаганлар армонда!» — дея чийиллаб қичқириши эшитиларди.

Дадам сўниб қолган кўзларини шифтга тикканича каравотда чўзилиб ётарди. У энди бошқа йўталмасди. Боя пабларини қалтираб турган оғзи энди кенг бўлиб очилиб қолганди. Хонага оғир сукунат чўмди. Мени қариндош-уруғларни чақириб келиш учун юборишди.

Дафн этиш маросимида ойим менинг қўлимдан ушлаб турди. Ўқтин-ўқтин кўз ёшларини артаётган ойим қўлимни унча қаттиқ қисмас ҳам эди. Ўша тобда қалбим ҳар қандай ҳис-туйғулардан холи бўлиб, бўм-бўш қолгандай туюларди. Гўр қаърига аста сирғалиб тушаётган тобутга тикилар эканман, дадамнинг пешанасида ҳали ҳам совуқ тер томчилари йилтираб турганмикин, деб ўйлардим.

Эгнимга янги костюмимни кийиб олгандим. У жуда чиройли қилиб тикилган эди. Ойим бошингни эгиб нимага тикилиб турибсан, деб сўраб қолдилар.

— Янги костюмимга тикиляпман, — дея жавоб қилдим мен.

Ҳасан ТЎРАБЕКОВ
таржимаси.

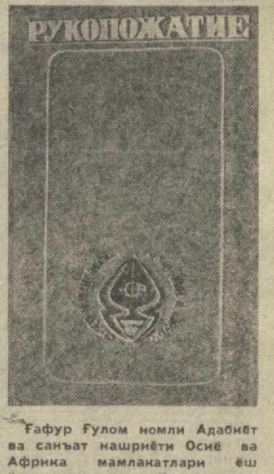

Ғафур Ғулом номли Адабиёт ва санъат нашриёти Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчиларининг Тошкентдаги Биринчи учрашуви кунларида шу икки улуғ қитъа адабиётлари намуналари асосида «Қўл олишув» номли коллектив тўпламни рус тилида тайёрлаб, босмадан чиқарди.

«Қўл олишув» тўплами Осиё ва Африка ёш ёзувчилари Тошкент форуми қатнашчиларига халқимиз тайёрлаган гулдастадир.

СУРАТДА: «Қўл олишув» китобини кўриб турибсиз.

Жорж РАДУ
(Мадагаскар).

АМР ЭТСА АГАР ОЗОДЛИК...

Амр этса агар озодлик:
«Сукут қил!» деб.
Ишонинг, дўстлар,
Мен гунг бўлиб сақларман
сукут,
Бор вужудим тошдайин
қотар.
Амр этса агар озодлик:
Узингиз, деб, қуллик
занжирин.
Кемиргум мен бу
занжирларни
Тиш-тирноғим билан туну
кун.
Амр этса агар озодлик:
Вужудлардан ясанг, деб
кўприк.
Бу муқаддас йўлнинг
бошида
Майли, менинг таним
ётсин илк.
Амр этса агар озодлик:
Яна жангга ҳозирланинг,
деб.
Мен қўшиқни олгум
ўзим-ла
Ҳар сўзига нафрат жо
этиб.
У қўшиқ-ла айни тонг
палла
Мен тақдирни
қаршилайман шан.
О, озодлик! Ҳаёт-мамотим
Сенинг билан, фақат сен
билан.

М. МИРЗАЕВ таржимаси.

ҲАВО ПОСБОНЛАРИ

ДИҚҚАТ: ГАИ ОСМОНДА

ВЕРТОЛЁТ БОРТИДАН РЕПОРТАЖ

— Ўнинчи, ўнинчи!... Мен лочинман, мен лочинман! Бизни қандай эшитяпсиз?! Қабулга ўтаман.

— Ўнинчи эшитади...

— Биз ҳавога кўтарилмоқдамиз. Алоқани узмаслигингизни сўраймиз.

— Тушунарли...

Қудратли мотор гуриллай бошлади... Шамол тегирмонини эсга солувчи узун парраклар чарх ура кетди. Кўп ўтмай, мисоли арқон солиб тортилгандай охиста ҳавога кўтарилдик. Вертолёт кабинасида учувчи Александр Ламиховдан ташқари республика Ички ишлар министрлиги ГАИ бошқармаси бошлиғи Станислав Кутасевич, мазкур бошқарма бўлим бошлиғи Муҳаммаджон Ҳайдаров, Тошкент шаҳар Давлат автоинспекцияси бошлиғи Минхож Салоҳиддинов ва мухбирлар жой олишган.

Вертолёт анчайин ойнавандэди. Чор атроф кафтдек кўзга ташланиб турибди. Қуш қанотидан «оқ олтин» ўлкасининг пойтахти нечоғли азим шаҳарга айланганлигини ҳис этасан киши. Кўкка бўй чўзган бинолар, турар-жой массивлари-ю истироҳат боғларининг этаклари бир-бирига туташ. Кенг, равон кўчалар тасмадек бўлиб кўринади. Кўчалардаги транспорт ҳаракати оқими қай даражада эканлиги ҳаракат хавфсизлиги назоратчиларига тағин ҳам равшанроқ.

— Кузатувни шаҳар ҳалқа йўлидан бошласак,— гап бошлади Станислав Георгиевич.

— Маъқул гап, — таклифни қувватлади Салоҳиддинов.

Вертолёт бир озгина оғдию йўлни шаҳарнинг жанубий-ғарбига солди. Кўп ўтмай серқатнов кўш қаторли йўл кўринди. Илтимос билан вертолёт ер томон пасайтирилди. Шу пайт бир қизил рангли «Москвич» енгил автомашинасининг катта тезликда бораётганлиги пайқалди. Дарҳол ер билан алоқа боғланди. Пастда махсус ГАИ машинасида оператив группа иш бажарарди.

— Ўнинчи, бизни эшитяпсизми? Келес йўналишида катта тезликда бораётган енгил машинани кузатдик. Огоҳлантиришингизни сўраймиз.

— Тушунарли. Бажаришга киришамиз, — жавоб қилади республика автоинспекцияси бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Николай Федин.

Парвоз давом этарди. Транспорт ҳаракати осойишта кечаётганидан фойдаланиб Салоҳиддинов бизга бир қизиқ воқеани ҳикоя қилди.

— Республикамиз пойтахти транспорт ҳаракати жиҳатидан ҳам мамлакатимиздаги йирик шаҳарлардан бири бўлиб қолди. Йилдан-йилга транспорт турлари ортиб бораётган Тошкентда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ҳам мураккаблашиб бормоқда. Республика автоинспекциясида вертолётдан фойдаланиш илк бор ўзлаштириляпти. Сирасини айтсам ишимиз осонлашадиган бўлди. Вертолётнинг ҳозирданоқ нафи тегиб қолди. Яқинда ана шундай синов парвозларидан бири ўтказилаётганда бизга «Москвич» автомашинасини олиб қочишгани ҳақида хабар қилиб қолишди. Маълум бўлишича олғир шофёрлар қўлга киритган ўлжалари билан Сергели райони атрофида изларини йўқотишга уринишган. Уларнинг «киши билмас» хилват кўчалар орқали мўлжаллаган манзилларига йўл солишлари бизга равшан. Шу боисдан вертолёт билан мазкур район территориясини синчковлик билан кузатдик. ГАИ постларига хабар қилиб, воқеадан огоҳлантирдик. Чиқиш йўлларига «ғов» солинди. Қарасак бизга маълум қилинган ҳаворанг «Москвич» колхоз кўчаларида чанг кўтариб боряпти. Вертолётни пасайтириб машина номерини ҳам аниқладик. Биз қидираётган 52—53 ТНЕ машинасининг ўзгинаси эди. Афтидан жиноятчилар ГАИнинг янги техника воситасидан бехабар бўлишса керак. Улар олиб қочган машина тепасида чарх урганимизда ҳангманг бўлишди.

— Ҳа, энди тартиббузарлар бизнинг назаримиздан қочиб қутула олмас, — суҳбатга аралашди Ҳайдаров.

— Шу вақтгача ГАИ хизматини ўташда тезкорлик, қолаверса оперативлик жиҳатдан бир оз кечикардик. ГАИ постлариаро йўл ҳаракатини кузатиш ва тартибга солиш ҳам қийин кечарди. Чунки, худди ана шу участкаларда ҳайдовчилар «ГАИдан ўтиб олдим» қабилида ўзларини эркин ҳис этадилар. Энди эса вертолётда бундай юмушларни осонликча бартараф этиш имконияти бор. Республика автоинспекцияси ихтиёрига берилган техника воситасининг яна бир қулайлиги шундаки, кўча тасодифлари олдини олиш билан бирга кутилмаганда юз берган ҳалокатдан азият чекканларга биринчи медицина ёрдами кўрсатиш имконияти бор.

Вертолёт Тошкент катта йўли тепалаб Янгийўл ва Чиноз томонга учарди. Йўл-йўлакай ҳаракат қоидаларини бузганлар рация алоқаси ва радио карнайи ёрдамида тартибга солиб борилди. Станислав Георгиевич эса, йўл ҳаракатини кузатиш билан бирга ГАИда вертолётдан фойдаланиш самаралари борасида сўзлади:

— Ихтиёримизда ҳозирча биргина «МИ-2» вертолёти бор. Кейинчалик кўпайтириш кўзда тутилган. Ҳавога парвоз этиш йўли билан Тошкент области, Сирдарё, Жиззах ва республиканинг бошқа шаҳарларида ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш борасида посбонлик қилишни давом эттирамиз. ГАИ хизматига берилган замонавий техника шарофати билан йўл ҳаракатининг намунали бўлишига эришиш учун кенг имконият очилди.

Ҳа, республика автоинспекцияси ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш бобида ажойиб техника воситасига эга бўлди. Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги кўриги давом этаётган бир дамда, мамлакатимизда ГАИ ташкил топганлигининг 40 йиллигида кўчаларда транспорт оқимини созлаб турувчи мироблар — автоинспекторлар муносиб совға олдилар. Вертолётдан фойдаланиш бундан буён ўз самарасини бераверади. Энди транспорт тезлиги вертолётдан туриб аниқланади. Керак бўлса фотомилтиқни ишга солиб, ҳеч қандай «шов-шувсиз» айбдорларнинг суратлари қўлларига тутқазилади.

Биз қўниш учун мосланган ГАИ постларидан бирида вертолётдан тушдик. Бир оздан кейин ниначи нусха, сариқ ва қизил рангга бўялган вертолёт ҳавога енгил кўтарилди. ГАИ сўзлари яққол кўриниб турган вертолёт яна парвоз қилмоқда. Йўл ҳаракати назоратчиларининг хизмати давом этарди.

Ҳ. НОСИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Суратларда: 1. Республика автоинспекцияси бошқармаси бошлиғи ўринбосари Н. Федин вертолёт билан алоқа боғламоқда. 2. Вертолёт билан кўча ҳаркатини кузатиш.

А. Горокрик фотолари, (ЎзТАГ).

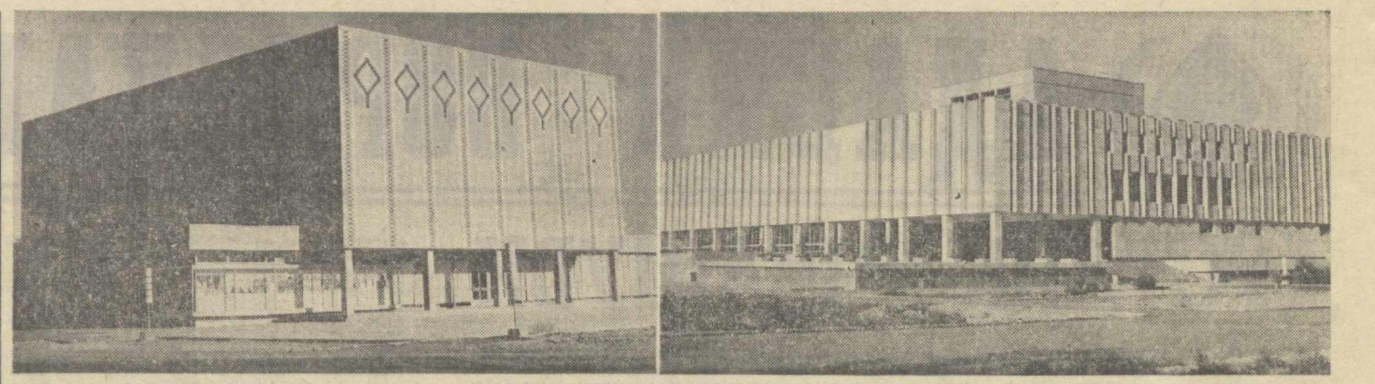

Республикамизнинг қадимий шаҳарларидан бири — Урганч йил сайин яшариб, кўркамлашмоқда. Замонавий уй-жой бинолари, маданий-маиший объектлар қад кўтармоқда. Суратларда: яқинда фойдаланишга топширилган (чапдан) кинотеатр ҳамда Огаҳий номидаги область музикали драма ва комедия театри янги биноларининг кўриниши.

А. Тўраев фотолари.

АХБОРОТ
ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

ПАХТАКОРЛАР ҲУЗУРИДА

ЖИЗЗАХ районидаги «Москва» колхозининг пахтакорлари Пўлат Жуманов номини ҳурмат билан тилга олишади. «Бизнинг жонкуяр шифокоримиз» дейишади. П. Жуманов қарийб 10 йилдан бери колхоз шийпонларини кезиб, дала меҳнатчиларига медицина хизмати кўрсатиб келмоқда. Барча шийпонларда алоҳида кўчма аптечкалар ташкил этилган. У қаерда бўлмасин, қишлоқ аҳлини қизиқтирган саволларга жавоб топади. Чунончи, «Ичак касалликларининг келиб чиқиши», «Тозаликка риоя қилиш» каби мавзуларда суҳбатлар ўтказади. Айниқса, медицинага оид савол-жавоб кечалари пахтакорларда яхши таассурот қолдирмоқда.

А. ТАРТАУЛОВ.

АСФАЛЬТ ЗАВОДИ

ХОРАЗМ. Хонқа районн марказида асфальт ишлаб чиқарадиган завод қуришга киришилди. Ҳозир монтажлаш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Барча ишларни район колхозлараро қурилиш бошқармаси бунёдкорлари амалга оширишмоқда. Завод маҳсулотлари «Облколхозстрой» тресги системасидаги қурилиш ташкилотлари барпо этаётган объектларда ишлатилади. Завод шу йилнинг тўртинчи кварталидан маҳсулот бера бошлайди.

Ш. АҲМЕДОВ.

ГИЛАМ ТЎҚИШ ЦЕХИ

Вобкент районидаги қишлоқ магазинларининг пештахталарида «Октябрь» колхози чеварлари тўқиган миллий гиламлар кўзга ташланиб қолди.

Зарафшон водийсининг энг қадимий масканларидан бири Вобкент қишлоғи қадимдан қўлда тўқилган гиламлари билан машҳур. Яқингинада гилам тўқиш цехи район марказидагина бор эди, холос. Эндиликда гиламга бўлган талаб ўсиб бораётганлигини ҳисобга олиб райондаги бир қанча колхозларда шундай цехлар очилди.

Комбинатнинг гилам тўқувчилари графикдан ўзиб кетмоқдалар. Шу йилнинг саккиз ойи мобайнида пландаги 1500 метр ўрнига қарийб икки минг метр гилам ишлаб чиқарилди.

МАРМАРГА БИТИЛГАН ҚЎШИҚ

РЕПОРТАЖ

Бу ерлар айниқса тонг пайти гўзал бўлади. Гўзал табиат қўриқчилари — сервиқор тоғлар кўкка бўй чўзган. Кучли ҳуштакка ўхшаш овоз субҳидам сукунатини бузди. Булутлар билан суҳбат қураётган чўққилар ҳам ногаҳон овоздан оғир чайқалиб қуйгандек туюлди. Бу ҳозиргина ишга тушган йўғон металл арранинг овози эди. Бир неча металл блоклар аста-секин ҳар хил тошларни ўз қаърига тортади. Кўз олдингизда ғадур-будур тош кўп вақт ўтмай силлиқ, тўғри тўрт бурчак шаклига айланади. Ғазалкент тошни қайта ишлаш комбинатида тайёрланаётган мармарнинг ранг-баранг жилваланиши , иқлим қаршиликларига бардош бериши, полировкасининг узоққа чидаши ва хусусиятини йўқотмаслиги жиҳатларини мутахассислар юқори баҳоламоқдалар...

Бир қатор жараёнлардан сўнг тайёр қурилиш материали ишлаб чиқарилади. Ишчилар мармар плиткаларни жўнатишга ҳозирларкан, комбинат бош инженери Анвар Геноятович Насибулин цехлар билан таништира бошлади.

Карьерлардан келтирилган блоклар механизмлар ёрдамида қайта ишлаш цехига тушади. Бу ерда белгиланган ҳажмдаги тошлар арраланади. Тўғри тўрт бурчак шакли хом ашё учун асосий ҳажм ҳисобланади. Сўнгра маҳсулот сайқаллаш машиналарига ўтказилади. Ана шу ерда тошнинг барча чиройи намоён бўлади, жилваланиш хусусиятини олади. Айниқса пушти ранг гранит қайта ишловдан чиққач, киши эътиборини ўзига тортади. «Лабрадарить» деб номланган қора гранит тош ҳам пуштисидан қолишмайди. Қора мармар пушти гранитдан қаттиклиги, қуёш нурида камалак сингари товланиши билан ажралиб туради. Комбинатимизда жами 40 хил рангдаги мармарлар ишлаб чиқарилади. Шунинг учун бўлса керак, «тош ёрар»ларимиз ўз маҳсулотларини кўриб «қўшиқ битилган мармар» деб таърифлайдилар. Албатта, бунда жон бор.

Сайқаллаш машиналаридан ўтган мармар кўзгу тусига киради. Яқин-яқингача гранит ва мармарга маълум даражада чидамли, комбинатнинг ўзида тайёрланган махсус елимларда пардоз бериларди. Ҳозир эса усти қаттиқ маҳсулотлар илмий-тадқиқот институтида тайёрланган олмос пардозлаш қурилмаларидан фойдаланилмоқда. Бу хил машиналарга талаб катта бўлганлиги, кам ишлаб чиқарилиши сабабли комбинат рационализаторлари мавжуд асбобларни такомиллаштириш устида бош қотирмоқдалар.

Яқинда улар СССР Фанлар академиясининг юқори босимли физика илмий-тадқиқот институти олимлари тавсия қилган мармар ва гранит кесувчи олмосларни синовдан ўтказишди. Бу қурилма мармарни истаган қалинликда, тушириладиган расмларнинг аниқ чиқишида катта имтиёзлар очади.

Кейинги йилларда комбинат республикамиздагина эмас, балки Иттифоқда машҳур. Унинг маҳсулотлари Москва, Киев, Рига, Горький, Сочи ва Харьков каби бир қатор шаҳарлардаги улкан қурилишларда кенг фойдаланилмоқда.

Мармарнинг сифати яхшилангани сари унга талаб ҳам ортиб бормоқда. Буюртмачиларнинг талабини ўз вақтида қондириш учун барча ички резервлар ишга солинмоқда.

«Тош ёрарлар»нинг унумли ва самарали меҳнати СССР Қурилиш материаллари саноати министрлигининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди. Коллектив саккиз ойлик план-топшириқни анча ошириб бажарганлиги учун кўчма Қизил байроқ яна шу корхонада қолдирилди. Бу муваффақиятларга илғор ишчилардан Н. Рижков, Н. Бослер, Р. Илёсов, М. Ғуломов, В. Швайцер, С. Усмоновлар машиналардан, иш вақтидан самарали фойдаланишлари туфайли катта улуш қўшмоқдалар.

...Корхона эшигидан чиқаётганимизда жилоланган мармар ортилган машина тоғ довонлари оша шаҳарга йўл олди. Мармар ва гранит плиталарга туширилган чирой қуёш нурида жилваланиб, киши эътиборини ўзига тортади. Умри боқий гўзаллик... Бу гўзаллик асрлар давомида кишиларга хизмат қилади.

И. АЛИМОВ,
Ғазалкент шаҳри.

С. Г. РОМАНОВ

Республика халқ маорифининг ташкилотчиларидан бири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, Ўзбекистон ССР маориф министрининг биринчи ўринбосари Сергей Георгиевич Романов узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 56 ёшида вафот этди.

С. Г. Романов 1920 йилда Жамбул шаҳрида ўқитувчи оиласида туғилди. 1941 йили Тошкент Давлат педагогика институтини битириб чиққан мутахассисга урушга йўл олишга тўғри келди. У солдатликдан подполковникгача бўлган жанговар йўлни босиб ўтди.

С. Г. Романов урушдан кейинги йилларда республика Маориф министрлиги мактаблар бошқармасининг инспектори, кейинчалик шу бошқарма бўлим мудири, бошқарма бошлиғининг ўринбосари, Тошкент область халқ маорифи бўлими мудирининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ишлар мудирлигида катта референт бўлиб ишлади. 1968 йилдан бошлаб у Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг фан ва ўқув юртлари бўлимида инструктор бўлиб ишлади. 1970 йилдан бошлаб, Ўзбекистон ССР маориф министрининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлади. Сергей Георгиевич қаерга ишга юборилмасин ва унга қандай масъулиятли иш топширилмасин у ўз хизматини бажонидил, зўр ғайрат ва ижодий ташаббус билан бажарди. Бу фазилатлар республика халқ маорифига раҳбарлиги даврида айниқса яққол намоён бўлди, шу боисдан ҳам у ўқитувчилар катта армиясининг, у билан бирга яшаб, меҳнат қилган кишиларнинг катта ҳурмат-эътиборига сазовар бўлди.

Ватан С. Г. Романовнинг хизматларини муносиб тақдирлади. У Қизил Юлдуз, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари ва медаллар билан мукофотланди.

Камтарин ўртоқ, содиқ дўст, меҳрибон раҳбар, истеъдодли педагог, чин коммунист Сергей Георгиевичнинг ёрқин хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ТАНИШИНГ, СТАРШИНА МУБОРАКОВ

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Ёз жазирамасида, ҳарорат 40 даражадан ошганда ҳам, кеч кузнинг изғиринида ҳам, қиш чилласида совуқ шамол қор учқунларини пирпирак қилиб юрганда ҳам бу кишини Тошкент кўчаларида учратишингиз мумкин. У ҳамиша ўз постида ҳушёр туради.

Давлат томонидан бу ерга бекорга қўйилмаганлигини, ўз постида доим ҳушёр туриши — шунинг ўзи ҳам кўп фалокатларнинг олдини олишини яхши ҳис этади. Чунки йўл назорати инспектори кўчаларда автомобиллар қатновини тартибга солиш билангина чекланмайди. Кўча ҳаракати қоидаларини бузувчиларни тартибга чақиради. Маст ҳолда рулни бошқараётганларни сезиб қолса, йўл транспорт ҳодисалари юз бермаслиги учун барча чораларни кўради.

Мударис Мубораков — милиция старшинаси, Тошкент шаҳар давлат автоинспекцияси ходими, йигирма тўрт йилдан ошибдики, Тошкент кўчаларида ҳаракат қоидаларига риоя қилинишини назорат қилмоқда. Билимини, маҳоратини, тажрибасини кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олишга сарфламоқда.

Автоинспекторнинг тажрибаси, билими эса етарлидир. Деярли йигирма беш йил шу иш билан машғул экан, ҳар хил тартиббузарларни кўравериб, кўзи пишиб кетганлиги равшан. Бир автомобиль ҳайдовчисининг старшина Мубораков ҳақида айтган гапи уни жуда тўғри тавсифлайди:

— Бу инспектор ўткир психологга ўхшайди. Бир қарашдаёқ ҳайдовчининг кимлигини, қанақалигини билиб олади, — деган эди у.

Чиндан ҳам шаҳар давлат автоинспекциясида старшина Мубораковнинг тажрибасини, билимини қадрлашади. Энг масъулиятли постларга уни юборишади. Шугина эмас. Ёш автоинспекторлар одатда старшинадан кўп нарсани ўрганадилар. Мударис ака неча-неча ёшларга мураббийлик қилди.

Катта йўлдан ўзини ғоят ҳушёр тутишга уриниб, машина бошқариб бораётган ҳайдовчининг маст эканлигини бир қарашдаёқ сезиб олишни, кўча ҳаракати қоидаларига амал қилишда, машиналарни бошқаришда майда-чуйда деган гап бўлиши мумкин эмаслигини, қоидани озгина бўлса-да бузиш катта фалокатга олиб келиши мумкинлигини ҳайдовчиларга ҳам қунт билан ўргатаётган, уларни тарбиялаётган, буларнинг ҳаммасини Равиль Валиулин, Турғун Раҳимов, Абдухолиқ Анорбоев каби ўнлаб ёш инспекторларга ўргатган ҳам старшина Мударис Мубораковдир. Шунинг учун ҳам милиция аълочиси, жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун медали кавалери Мубораковнинг сурати ўн йилдан буён ҳурмат тахтасидан тушмаяпти.

— 1975 йилда 360 та маъмурий протокол тузибман, демак кўча ҳаракати қоидаларини бузган 360 киши қаттиқ огоҳлантирилди. Бундан ташқари биринчи марта қоидани бузган кишиларни мен оғзаки огоҳлантираман, — дейди старшина Мубораков.

Ҳайдовчилар эса автоинспекторнинг хотирасига қойил қолишади. Шундай ҳам бўладики, ҳайдовчи ҳаракат қоидасини бузади-ю, старшина унга таёғи билан машинани четга чиқариб тўхтатишни буюради.

— Автоинспектор старшина Муборакозман. Ҳаракат қоидасини буздингиз. Ҳужжатларингизни кўрсатинг, — мурожаат қилади у. Ҳайдовчи биринчи марта қоидани бузганлигини айтиб, кечиришни сўрайди. Яхши гапиради, тушунтиради, баъзи бир кишиларга эса хотирасининг қайси бир бурчагида сақланиб турган фактни тиклаб, биринчи марта қоидани бузиши эмаслигини исботлаб беради. Бундай воқеалар жуда кўп бўлган.

Транспорт ҳайдовчиларгина эмас, йўловчилар ҳам, пиёдалар ҳам шаҳар кўчаларида ҳаракат хавфсизлигини назорат қилиб турган бу инспекторни яхши билишади. Машиналарни ҳушёр бошқаришга, кўча қоидаларини бузмасликка ҳаракат қилишади. Чунки старшина Мубораков ўз постида турибди.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

СПОРТ

СТАДИОН ВА ОТЧОПАР ЙЎЛКАЛАРИДА

Республикамиз спорт ҳаётини ранг-баранг мусобақа, турнир ва ҳар хил биринчиликларсиз тасаввур қилиш қийин. Ўтган шанба ва якшанба кунларини олинг: Тошкентда колхоз, совхоз ва от заводлари чавандозларининг XIX Бутуниттифоқ мусобақалари давом этди, Чирчиқда эса Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон енгил атлетикачиларининг шахсий мусобақалари ўтказилди. «Совет Ўзбекистони» мухбири **Р. Қосимов** Бутуниттифоқ категориясидаги судьялар **Б. Злотин** ва **Б. Тарасов**лардан Тошкент отчопари ва Чирчиқдаги «Сплав» спорт клуби стадионидаги мусобақаларни шарҳлаб беришни сўради.

— Чавандозлик баҳслари «Қиз қувмоқ» деб аталувчи халқ ҳазил ўйини билан бошланди, —дейди мусобақа бош судьяси Б. Злотин. — Лекин кейинги турларда кураш кескинлашиб кетди. Тинчлик соврини учун икки километрга ўтказилган пойгада Иссиққўл от заводи чавандози Р. Кожемжаров ғалаба қилди (2 минут, 8,2 секунд). Ўзбекистонлик чавандозлар кўпроқ «ўзлари»нинг совринлари баҳсларида яхши қатнашдилар. Чунончи, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини ҳамда Амударё соврини баҳсларида тошкентлик Николай Левадний учинчи ўринни олди. Тошкент от заводи соврини учун 1800 метрга ўтказилган пойгада эса Пугач лақабли отда унинг акаси Сергей Левадний биринчи бўлди — 2 минуту 7 секунд.

Латвия ССР соврини учун ўтказилган тўсиқ ошиш мусобақасида қатнашчилар айниқса кўп бўлди. Яқиндагина спорт мастери унвонини олган андижонлик Амир Ахметшин 51 нафар чавандоз билан баҳс юритиб, кучли саккизликдан жой олди.

— Республика Министрлар Совети соврини учун ўтказилаётган анъанавий мусобақа обрўси йил сайин ортиб бормоқда, — дейди мусобақа бош судьяси Б. Тарасов. — Бу йил эркаклардан 144, аёллардан 97 нафар енгил атлетикачи соврин учун куч синашди. Мусобақа гарчи шахсий ҳисобда ўтказилган бўлса ҳам, мезбонлар программанинг 14 турида, Қозоғистон ССР спортчилари эса 13 тасида биринчи ўринни олганларини таъкидлаш лозим. Қизиғи шундаки, мусобақада кўпроқ аёллар дуруст натижа кўрсатишди. Чунончи, тошкентлик Любовь Полюшкина 100 метрга ғовлар оша югуришда Ўзбекистон рекордини ўрнатди — 13,7 секунд. Аёллар беш курашида «Буревестник» спорт жамияти вакили Ольга Искандерова 4204 очко тўплаб, Ўзбекистонда биринчи бўлиб спорт мастери нормативини бажарди.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — А. Н. Островский. «Гирдоб» (фильм-спектакль). 14.45 — Ҳужжатли фильмлар. 15.15 — Онамларнинг мактаби. 15.45 — «Китоб. Давр. Китобхон». 16.15 — Концерт. 17.00 — «Фан. Техника. Тараққиёт». 17.30 — «Адабий учрашувлар»: Пабло Неруда. 18.15 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 Инсон ва қонун. 19.45 — Концерт. 20.00 — Дўстлик йўлларидан (бешинчи кўрсатув). 20.30 — Музикали ҳаёт. 21.30 — Жаҳон халқларининг ижоди. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Хоккей: «СПАРТАК» (Москва) — ЦСКА.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Биз — 70-йиллар комсомоллари. 12.00 — **«Колумб шхунасининг юнгаси»** (бадиий фильм). 13.15 — Реклама. 18.30 — Болалар учун кинофильм. 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 — Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчилари учрашувининг тантанали очилиш маросими ва концерт. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Пахтазор — мардлар майдони. 21.35 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** (Москва). 22.30 — Мольер. **«Скапеннинг найранглари»** (спектакль).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.20 — **Угрюм дарё** (бадиий фильм, 2-серия). 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Ўқитувчи экрани. 21.25 — Классик куй саҳифалари.

Кино

Сотувчи — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20,00), «ВОСТОК» (10, 13, 16, 18.30, 21), «ДРУЖБА» (11, 14, 17, 20), «МОСКВА» ,«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Сирли ўғирлик — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21), «ДРУЖБА» (12, 13.30, 15, 16.30, 20.40), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Ярослав Домбровский — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Жаноб Септим ресторани (12, 16, 20), **Янги центурионлар** (14, 18, 21.45),— «ЧАЙКА».

Қойилмақом Жезуинно — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

●

Главсредазирсовхозстрой

«ИРМОНТАЖСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ТУШИРИШ-СОЗЛАШ БОШҚАРМАСИГА

Мирзачўл, Жиззах ва Қарши даштларидаги қурилиш индустрияси ва ирригация объектларида ишлаш учун.

катта инженерлар, инженерлар, техниклар ва 4-6 разрядли электромонтёрлар: электриклар, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика, юқори частотали алоқа, подстанциялар, саноат корхоналари ва қурилиш ишлари бўйича тажрибаси бўлган теплотехниклар ва механиклар, реле ҳимояси қурилмаларини ҳисоб-китоб қилиш группаларининг инженерлари

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — вақтбай-мукофотли, район коэффициенти ва 1,6 гача имтиёзли коэффициент тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент, 128, Усмон Юсупов кўчаси, 8-уй, телефонлар: 44-64-84, 39-54-46.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг телевидение ва радиоэшиттириш Давлат Комитети коллективи радиотелевизион марказ директори Х. Назировга онаси

Ойниса НАЗИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги коллективи Ўзбекистон ССР маориф министрининг биринчи ўринбосари

Сергей Георгиевич РОМАНОВнинг

вафот этганлигини билдиради ва марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент область ижроия комитети аппарати ходимлари коллективи область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахоновга рафиқаси

Жамила Акрамовна МУСАХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти; № 41 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
Р. 13374. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. — 227.